

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

โดย

ดร. มนัญญา ปรียวิชญากิติ

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Research Report

**Happiness indicators of Ban Tham Suea Community, Kaeng Krachan
District, Phetchaburi Province**

By

Mananya Preyavichyapugdee

A Research is Sponsored by National Research Council of Thailand

2016

Copyright of Phetchaburi Rajabhat University

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ดร. มนัญญา ปรียวิชญ์ภักดี

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Research Report

**Happiness indicators of Ban Tham Suea Community, Kaeng Krachan
District, Phetchaburi Province**

Mananya

Preyavichyapugdee

A Research is Sponsored by National Research Council of Thailand

2016

Copyright of Phetchaburi Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายใต้ชุดโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบวนเกษตรในการปลูกสักอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ 2559

ขอขอบพระคุณประชาชนบ้านถ้ำเสือทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ดำเนินการสนับสนุนให้เกิดโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีครั้งนี้ขึ้น

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรักและกำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการทำโครงการนี้

มนัญญา ปรียวิษณุภักดี

มิถุนายน /2559

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 ความสำคัญและที่มา	1
วัตถุประสงค์หลัก	2
บทที่ 2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสุข	3
แนวคิดความอยู่ดีมีสุข	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับดัชนีชี้ความสุข	14
บ้านถ้าเสือ	16
ธนาคารต้นไม้	19
เศรษฐกิจพอเพียง	24
บทที่ 3 กรอบแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัย	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย	37
ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสือ	37
ระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสือ	40
บทที่ 5 สรุป วิเคราะห์ผล ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	62
ประวัติผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ดัชนีรวมความอยู่ดีมีสุขและองค์ประกอบ	13
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม	
แสดงเป็นจำนวนและร้อยละของชุมชนบ้านถ้ำเสือ	38
ตารางที่ 3 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านสุขภาพอนามัย	40
ตารางที่ 4 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านความรู้	41
ตารางที่ 5 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านชีวิตการทำงาน	43
ตารางที่ 6 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านรายได้และการกระจายรายได้	45
ตารางที่ 7 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านชีวิตครอบครัว	46
ตารางที่ 8 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต	48
ตารางที่ 9 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านการมีสาธารณูปโภค	50
ตารางที่ 10 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านการบริหารจัดการที่ดี	51
ตารางที่ 11 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม	52
ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบระดับความสุขทั้ง 9 ด้าน ของสมาชิกของชุมชนบ้านถ้ำเสือ	57

บทที่ 1

ความสำคัญและที่มา

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 2,500.478 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 1,562,799 ไร่ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี โดยคิดเป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่จังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง โดยทิศเหนือติดต่อกับอำเภอหนองหญ้าปล้อง ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอบ้านลาดและอำเภอท่ายาง ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอหัวหิน (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ทิศตะวันตกติดต่อกับเขตตะนาวศรี (ประเทศพม่า) อำเภอแก่งกระจานเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรีที่มีพื้นที่ทางภูมิประเทศเป็นพื้นที่ป่าโดยส่วนใหญ่มีความหลากหลายทางธรรมชาติรวมถึงระบบนิเวศที่น่าสนใจและเป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และหมู่บ้านถ้าเสือตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอแก่งกระจาน และเป็นหมู่บ้านที่มีการดำเนินกิจกรรมแบบวนเกษตรในหลากหลายรูปแบบ โดยมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. มาตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยพบว่าสมาชิกที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกจำนวน 37 ราย โดยที่สมาชิกในชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่มีวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นได้ แต่ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในลักษณะต่าง ๆ เช่น ลักษณะในมิติด้านวิชาการ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อให้มีข้อมูลเชิงวิชาการและมีการพัฒนารูปแบบการจัดการชุมชนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือความเป็นอยู่ของชุมชน และในช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เป็นต้นมา ภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนเริ่มมีบทบาทการรวมตัวในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทุกขภาวะของคนในสังคมที่ตกอยู่ในปัญหาความยากจน ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมมากขึ้น เกิดเครือข่ายการศึกษาวิจัยในระดับชุมชนโดยชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแก้ปัญหาของชุมชนมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดในการวัดความสุขของชุมชนระดับพื้นที่

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาเกี่ยวกับดัชนีความสุขและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขของคนในชุมชนพื้นที่บ้านถ้าเสือ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางนโยบายการพัฒนาของชุมชน และเฝ้าต่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง และจากการศึกษาดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนในการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี

วัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัย

1. เพื่อสนองพระราชดำริงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อศึกษาระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำเสือ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสุข

ประสิทธิ์ ทองอ่อน (2546) ได้ให้ความหมายความสุขตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ไว้ว่า หมายถึง ความสบาย ความสำราญ ความปราศจากโรค

อภิชัย มงคล และคณะ (2545) ให้ความหมายความสุขว่า คือ สภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจ ภายใต้อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

วิทยากร เชียงกุล (2548) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสุขว่ามาจากการศึกษามีส่วนสร้างปัญญา คนที่มีการศึกษาดี มักจะมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และมีความสุขมากกว่า ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเขามีความรู้ และปัญญา ที่จะตัดสินใจอย่างถูกต้อง และรู้จักการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายต่าง ๆ แต่ก็ต้องเป็นการจัดการศึกษาในแนวทางที่สร้างปัญญาด้วย การจัดการศึกษาที่ล้าสมัย หรือด้อยคุณภาพอาจสอนแค่ทักษะในการประกอบอาชีพบางอย่างได้ แต่อาจไม่ได้สร้างปัญญาที่นำไปสู่ความสุขก็ได้ การดูแลให้เด็กเติบโตอย่างมีความสุข ได้รับความรักความอบอุ่น การเรียนรู้การมีวินัยในตัวเอง มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดีเหมาะสมกับวัย เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้พวกเขาเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีความสุข การที่ประเทศมีพลเมืองที่มีสุขภาพจิตดีและมีความสุขจำนวนมากขึ้น จะทำให้พลเมืองคนอื่น ๆ ที่มีปฏิบัติสัมพันธ์กันและกันในสังคม มีโอกาสมีสุขภาพจิตดีขึ้น และมีความสุขเพิ่มขึ้น ทัศนะในเรื่องความสุขในประวัติศาสตร์หรือศึกษาความคิด ความเชื่อ พฤติกรรมของชนเผ่า หรือสังคมแบบเกษตรพึ่งตนเองแบบดั้งเดิม หมายถึงทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรักความอบอุ่น ความมั่นคง ปลอดภัย ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวของชุมชน ฯลฯ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คนมีความสุข คือ วิธีการมองและตีความโลกในแง่บวกหรือแง่ดีอย่างสมจริง การเข้าใจธรรมชาติของสรรพสิ่งที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ชีวิตแบบมองออกไปนอกตัวเองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีงานและทำกิจกรรมที่พอใจและรู้สึกว่ามีคุณค่ามีความหมาย มีบุคลิกลิขิตที่ไม่เป็นคนมองโลกในแง่ร้าย ขี้วิตกกังวล ฯลฯ

นักจิตวิทยาอธิบายความเป็นสภาพการณ์ทางจิตใจของมนุษย์เรา ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 อย่าง คือ

(1) ความสำราญ (Pleasure) การมีอารมณ์ความรู้สึกที่ดี หรืออารมณ์ในทางบวก ความสนุก ความพอใจ ความรื่นเริง ความปิติยินดี

(2) การปลอดโปร่งจากสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ (Absence of displeasure) เช่น การไม่มีอารมณ์เศร้า กังวล กลัว โกรธ รู้สึกผิด อิจฉาหรือละอาย

(3) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การตัดสินใจหรือการประเมินว่า คุณพึงพอใจกับชีวิตของคุณโดยทั่วไป หรืออย่างน้อยในเรื่องหนึ่งเรื่องใดในชีวิตของคุณ (เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัวของคุณ อาชีพคุณ สุขภาพของคุณ) นั่นก็คือ ความสุขขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเราด้วย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอารมณ์อย่างเดียว

(4) ความรู้สึกที่ชีวิตของคุณมีความหมาย มีเป้าหมายหรือเป็นประโยชน์ต่อคนอื่น ๆ ในสังคม ความรู้สึกเชื่อมโยง ได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ เป็นการสนองตอบความต้องการทางจิตใจ มนุษย์เราซึ่งเป็นสัตว์สังคม ซึ่งสำคัญไม่น้อยไปกว่าความต้องการทางกายภาพ ความรู้สึก เช่นนี้อาจได้มาจากการรักและพอใจในการอ่านและการเรียนรู้ การทำงาน การทำหน้าที่พ่อแม่ด้วย ความรัก ความเอาใจใส่ การเป็นอาสาสมัครไปช่วยทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสังคม

องค์ประกอบ 2 อย่างแรกเป็นความสุขขั้นต้น การมีเฉพาะแค่ข้อ 1 หรือ 2 อาจจะเป็นความสุขในช่วงระยะสั้น ๆ และไม่ยั่งยืน หากมีองค์ประกอบ 2 อย่างหลังด้วย จะนำไปสู่ความสุขที่มั่นคงหรือยั่งยืนกว่า การสร้างความสุขสามารถกระทำได้ ดังนี้

ความสุขทางกาย เป็นเรื่องที่เราสร้างได้ทั้งโดยตัวเองและโดยการร่วมมือกันช่วยเหลือกันและกัน ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างถือความสุขเป็นเป้าหมายสำคัญ

ความสุขทางใจ เป็นเรื่องที่เราแต่ละคนอาจสร้างได้ด้วยตัวเอง เพราะมันขึ้นอยู่กับทำความเข้าใจเรื่องความสุขเสียใหม่ การเปลี่ยนแปลงวิธีคิด วิธีตีความโลกให้เป็นไปในทางที่จะช่วยให้ตัวเองเข้าถึงความสุข ความสงบ ความพอใจได้มากขึ้น แม้แต่คนมีรายได้น้อยระดับพอเพียงก็มีโอกาสสร้างความสุขได้ไม่น้อยไปกว่ามหาเศรษฐีหรือผู้มีอำนาจราชศักดิ์ ถ้าเราสามารถหาความพึงพอใจและความสุขจากสิ่งที่มีอยู่ได้

ริชาร์ด เลยาร์ด อ้างถึงในอีโกโฟกัส (2549) อธิบายถึงความเจริญของความสุขไว้ว่าความสุขเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถาม การวัดกระแส

คลื่นไฟฟ้าในสมอง เป็นต้น นอกจากนั้นความสุข คือ สิ่งผกผันโดยตรงกับความทุกข์เมื่อความสุขมากขึ้นความทุกข์ลดลง การแสวงหาความสุขเป็นธรรมชาติของคน โดยคนจะหาวิธีสร้างความสุขโดยเปรียบเทียบต้นทุนและผลที่จะได้รับจากวิธีต่าง ๆ สิ่งที่ดีที่สุด คือ สังคมที่มีความสุขมากที่สุด ดังนั้นนโยบายสาธารณะควรมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสุขและลดความทุกข์ให้มากที่สุด คนในสังคมมีเป้าหมายร่วมกันว่าต้องการให้สังคมมีความสุขเพิ่มขึ้น เนื่องจากความสุขของคนขึ้นกับพฤติกรรมของผู้อื่น ถ้าทุกคนยอมรับเป้าหมายของความสุขในสังคม จึงจะสามารถร่วมกันจัดระเบียบของสังคมให้เกิดประโยชน์สาธารณะขึ้นได้ คนเป็นสัตว์สังคม การมีเพื่อนมีครอบครัว มีงานทำ เป็นความสุขที่นอกเหนือจากเรื่องเงิน ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการสู่เป้าหมาย แต่เป็นสิ่งที่สร้างความสุขของคนได้ด้วย คนต้องการใส่ใจผู้อื่น ความสุขของสังคมโดยเปรียบเทียบระหว่างสังคมต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยเครื่องชี้วัด 6 ตัว ได้แก่

- 1) สัดส่วนประชากรที่เห็นว่าสามารถไว้วางใจคนอื่นในสังคมได้
- 2) สัดส่วนประชากรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ที่รวมตัวกัน
- 3) อัตราการหย่าร้าง
- 4) อัตราการว่างงาน
- 5) คุณภาพของรัฐบาล
- 6) ความเชื่อในศาสนา

นโยบายที่สามารถส่งเสริมความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก นโยบายดังกล่าวได้แก่ การให้การศึกษาด้านจริยธรรม การสร้างครอบครัว ชุมชน และที่ทำงานที่อบอุ่นมั่นคง นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงผลดีผลเสียของการปรับสภาพการทำงานให้มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (flexibility and change) เทียบกับความคงที่และแน่นอน (inflexibility and predictability) ให้ดี โดยเฉพาะการนำมาใช้กับภาครัฐ เนื่องจากคนจะมีความสุขและความภาคภูมิใจในงานของตนและการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นแรงจูงใจให้ทำงานโดย pay for performance อาจทำให้แรงจูงใจเดิมลดลงและอาจไม่ใช่วิธีดีที่สุดของการเพิ่มปฏิรูปภาครัฐ คนมีความยึดติดกับสถานภาพปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ต้องคำนึงว่าคนมีความสุขกับสิ่งที่สูญเสียไปมากกว่าดีใจกับสิ่งที่ได้มาใหม่นอกจากนั้นคนชอบสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย ดังนั้นการเคลื่อนย้ายแรงงานและถิ่นฐานอาจทำให้ประสิทธิภาพของประเทศมากขึ้น แต่คนมีความสุขน้อยลง เพราะข้อเท็จจริงชี้ว่าความปลอดภัยในสังคมและสุขภาพจิตจะด้อยลงในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง คนใส่ใจกับสถานะทางสังคม

อย่างยิ่ง คนมีธรรมชาติที่ต้องการจะดีกว่าคนอื่น นี่คือสาเหตุที่ทำให้สังคมไม่ได้มีความสุขเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีความก้าวหน้าในการพัฒนาไปมาก เมื่อมีคนที่มีชีวิตดีขึ้นจะมีคนอื่นที่รู้สึกแย่ลงโดยเปรียบเทียบ การที่คนทำงานเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ทำให้คนอื่นมีความทุกข์มากขึ้น คนมีการปรับตัวกับสิ่งใหม่อยู่เสมอ เมื่อได้สิ่งที่ดีขึ้นแล้วระยะหนึ่งก็จะรู้สึกเคยชิน ดังนั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงไม่ทำให้คนรู้สึกมีความสุขยาวนาน คนยังรวยยังมีความสุขกับเงินน้อยลง เงินจำนวนเท่ากันจะสร้างความสุขในกับคนจนได้มากกว่าคนรวย ดังนั้นนโยบายลดช่องว่างของรายได้ระหว่างชนชั้นในสังคม และระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน จะช่วยเพิ่มความสุขของสังคมโดยรวม ความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากพอๆกับปัจจัยภายนอก ระบบการศึกษาควรมุ่งเพิ่มปัจจัยภายในตัวคนและการฝึกจิต เช่น การนั่งสมาธิ เป็นต้น จะช่วยให้คนสามารถต่อต้านความทุกข์และเพิ่มความสุขได้ นโยบายสาธารณะมีผลต่อการลดความทุกข์ได้ง่ายกว่าการสร้างความสุข เนื่องจากสาเหตุของความทุกข์และการขัดทุกข์มักเห็นได้ง่ายกว่า นโยบายสาธารณะจึงควรมุ่งไปที่กลุ่มคนที่มีความทุกข์ในสังคม

พระพุทธเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) ([ม.ป.ป.]) ได้แบ่งความสุขออกเป็น 3 ระดับ คือ กามสุข สุขที่เกิดจากคุณทั้ง 5 ฌานสุข สุขที่เนื่องด้วยฌาน หรือสมาบัติ 8 แยกออกเป็น 2 ระดับย่อย คือ สุขในรูปฌาน หรือสุขในรูปฌาน 4 สุขในรูปฌาน หรือสุขในอรุณฌาน 4 ความสุขทั้ง 3 ระดับนี้ เป็นความสุขทั้งหมด หากแต่เป็นความสุขที่ดีกว่า ประณีตลึกซึ้งยิ่งกว่ากันขึ้นไปตามลำดับขั้น ความสุขในขั้นต้นๆ โดยเฉพาะกามสุขมีทุกข์แทรกอยู่ด้วยมาก สำหรับสุขในขั้นสูงขึ้นไป ยิ่งประณีตบริสุทธิ์มากขึ้น ดังนั้นผู้รู้ ผู้ปัญญาควรมองพิจารณาความเหล่านั้นตามความเป็นจริงทั้งด้านความสุขและความทุกข์ปะปนกันอยู่ มีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย มีทั้งคุณและโทษ หากทางออกด้วยการพยายามละความสุขที่หยาบ มีทุกข์ แสวงความสุขที่ประณีต มุ่งบรรลุสุขที่ประณีตยิ่งขึ้นไปตามลำดับ อย่างน้อยก็ไม่มัวเมาหมกมุ่นในสุขที่หยาบนั้นอีกต่อไป คงแสวงแต่สุขที่ประณีตสำหรับจิตที่เป็นอิสระอย่างเดียว ซึ่งเกิดจากผลของความก้าวหน้าในการปฏิบัติธรรม ความสุขของมนุษย์โลกโดยปกติ เป็นความสุขที่เจือด้วยความทุกข์ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คฤหบดี พ่อค้า วาณิช ข้าราชการบริวาร พระราชา มหากษัตริย์ สามัญชน คนยากคนจน ขาวนา กรรมกร มีความสุขมีความสุขด้วยกันทั้งนั้น มากบ้างน้อยบ้างในแต่ละวันตามอรรถภาพและวิบากกรรมของแต่ละคน (ประสิทธิ์ ทองอ่อน, 2546)

อภิชัย พันธเสน (2545) ได้เทียบเคียงเศรษฐศาสตร์กระแสหลักกับพุทธเศรษฐศาสตร์ ที่ให้นิยามที่ว่าด้วยการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะทำให้ปัจเจกบุคคลและสังคมบรรลุซึ่งศานติสุข

จากการมีชีวิตอยู่ในโลกของวัตถุ ภายใต้เงื่อนไขของการมีทรัพยากรที่จำกัด จะเห็นได้ว่าทั้งสองแนวคิดนี้คาดหวังผลลัพธ์ไปคนละทาง เศรษฐศาสตร์กระแสหลักให้ความสำคัญกับความพึงพอใจสูงสุด ในขณะที่พุทธเศรษฐศาสตร์กลับมองศานติสุขเป็นเป้าหมาย ความแตกต่างและความขัดแย้งในหลักการอย่างมีนัยยะสำคัญของสองแนวคิดนี้อยู่ที่ ปัญหาความเข้าใจ ความสุข ไม่เหมือนกัน สิ่งที่เศรษฐศาสตร์กระแสหลักเข้าใจว่าเป็น ความสุข นั้น พุทธเศรษฐศาสตร์อธิบายว่า แท้ที่จริงคือ ความทุกข์ ทั้งนี้เพราะเศรษฐศาสตร์กระแสหลักถือว่า ความพึงพอใจหรือเรียกว่าอรรถประโยชน์นั้น เป็นสิ่งเดียวกับความสุข นั่นก็คือเมื่อบุคคลใดได้รับสิ่งสมปรารถนาก็จะมีความพึงพอใจหรือมีความสุข ในขณะที่พุทธเศรษฐศาสตร์ให้ค่าความสุขคือการไม่มีทุกข์ตรงกันข้ามความพึงพอใจสูงสุดจากการได้ที่เข้าใจกันว่าเป็นความสุขนั้นกลับไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง แต่คือสิ่งที่เรียกว่ากิเลส ที่นำไปสู่ความทุกข์ เพราะเกิดความทะยานอยากขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาการพลาญทรัพยากรและทำลายสภาพแวดล้อมของโลกปัจจุบัน

พระสุริยัน ชูช่วย (2545) สรุปว่าความสุข ในทางพระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ โลกียสุข และ โลกุตตรสุข

โลกียสุข คือ ความสุขแบบชาวโลก ที่มีความอยาก ความปรารถนา ที่จะให้ได้มาสิ่งที่ต้องการ เป็นความสุขที่พระพุทธศาสนาสอนแก่ผู้ที่มีชีวิตอยู่เป็นคฤหัสถ์หรือผู้ที่ครองเรือนมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. อัตติสุข สุขที่เกิดจากทรัพย์ คือ ความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าตนมีโชครทรัพย์ที่ได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงความขยันหมั่นเพียรของตนและโดยชอบธรรม
2. โภคสุข สุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์ คือ ความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าคนได้ใช้ทรัพย์ที่ได้มาโดยชอบธรรมนั้น เลี้ยงชีพ บำรุงบิดามารดา สามีภรรยา บุตร มิตร และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
3. อนนสุข สุขเกิดจากการใช้ทรัพย์ คือ ความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าตนเป็นอิสระไม่มีหนี้สินติดค้างใคร
4. อนวัชสุข สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ คือ ความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าตนมีความประพฤติสุจริต ไม่บกพร่องเสียหาย ใคร ๆ ดิเตือนไม่ได้ทั้งทางกาย วาจา และใจ

ความสุขระดับนี้ ถึงแม้ว่าจิตเป็นโลกีย์สุขแต่ก็ถือว่าเป็นความสุขที่ควรแสวงหาตามโลกีย์วิสัยของมนุษย์ปุถุชนคนทั่วไป เพราะเป็นความสุขที่ชอบธรรมไม่มีการเบียดเบียนกัน การแสวงหาความแบบนี้ทำให้ชีวิตมีคุณค่า มีสุขภาพจิตดี และมีผลเป็นสุขตามแบบชาวโลก

โกลุตตระสุข คือ ความสุขที่อยู่เหนือวิถีชาวโลก หมายถึง ความสุขอันเป็นเรื่องภายในจิตใจที่เกิดจากการปฏิบัติด้วยสติปัญญา ความสุขระดับนี้จะเข้าถึงได้ด้วยหลักอริยมรรค มี 8 ประการ ดังนี้

1. สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) หมายถึง ทศนคติ ความเข้าใจ ความรู้ ที่เกิดจากปัญญาต่อสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง มีความรู้แจ้งในอริยสัจ 4

2. สัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) หมายถึง การนึกคิดที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

3. สัมมาวาจา (มีวาจาชอบ) หมายถึง การพูด การเจรจา ด้วยถ้อยคำที่ถูกต้องอ่อนหวาน มีความไพเราะ

4. สัมมากัมมันตะ (การทำงานชอบ) หมายถึง การกระทำที่ถูกต้อง

5. สัมมาอาชีวะ (การเลี้ยงชีพชอบ) หมายถึง การเลี้ยงชีพในทางที่ถูกต้องโดยชอบธรรม อาชีพที่สุจริต งดเว้นจากอาชีพที่ผิดกฎหมายและศีลธรรม (มิฉณาอาชีวะ)

6. สัมมาวายามะ (ความพยายามชอบ) หมายถึง ความเพียรพยายามที่ถูกต้องในสิ่งที่ดี

7. สัมมาสติ (ความระลึกชอบ) หมายถึง ความระลึกหรือการตั้งสติในทางที่ถูกต้องคือมีสติรอบคอบระลึกได้ ก่อนที่จะทำ ก่อนพูด ก่อนคิด และระลึกถึงความดีงาม สิ่งที่เป็นบุญกุศล สิ่งที่ทำให้จิตใจผ่องใส และปฏิบัติให้เกิดศีล สมาธิ ปัญญา

8. สัมมาสมาธิ (จิตตั้งมั่นชอบ) หมายถึง ความตั้งใจ ความตั้งมั่นในอารมณ์ให้เป็นหนึ่ง ไม่หวั่นไหว ไม่ฟุ้งซ่าน ทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ให้เป็นไปเพื่อความดับทุกข์

ความสุขในศาสนาคริสต์ คือ ความสุขทางจิตวิญญาณที่มีความเชื่อว่า หากมนุษย์ทำความดี พระเจ้าก็ทรงรักและเมตตาที่แสดงออกถึงความต้องการทางด้านจิตใจ ความจงรักภักดีต่อพระเจ้าและมีความรู้สึกว่าตนมีบาปเอาตัวไม่รอด ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยการช่วยเหลือจากพระเจ้า ความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดต่าง ๆ เป็นเครื่องหมายอย่างหนึ่งของการทดสอบศรัทธาที่จะนำทางไปสู่ความรอด เพราะความรอดนั้นจะได้มาด้วยความยากลำบากและการทดสอบ ซึ่งมีไข่มุมสุขทุกคนจะไปถึงได้ นอกจากนี้ความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดทั้งหลายยังเป็นเครื่องเตือนสติว่า

มนุษย์เราอ่อนแอและไม่ได้มีพลังกำลังที่วิเศษแต่ประการใด อาจมีการเจ็บไข้ได้ป่วยและมีความทุกข์เกิดขึ้นได้เสมอ จึงสมควรหลงลืมด้วยขาดความเชื่อและไว้วางใจในพระเจ้า การสวดมนต์อ่อนน้อมเป็นสิ่งที่บรรดาศาสนิกควรมีต่อพระเจ้า พระเจ้าก็จะช่วยเหลือแก่ผู้ที่สวดมนต์อ่อนน้อมต่อพระองค์ด้วยความเคารพและศรัทธา หากผู้ที่ต้องการความสุขก็จะได้รับความสุขและก็มีเชื่อมั่นว่าตนเองจะได้รับการช่วยเหลือ

ความสุขในศาสนาอิสลาม คือ ความสุขเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่พระเป็นเจ้าทรงกำหนดให้มี ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหาโดยการกระทำของมนุษย์ เป็นผลตอบแทนการกระทำ ความดีหรืออาจเป็นสิ่งที่พระเป็นเจ้าประทานให้ตามความประสงค์ของพระองค์ หากมนุษย์กระทำความดี เชื่อมั่นในอัลลอฮ์ พระองค์ก็จะทรงโปรดปรานได้รับผลเป็นความสุขแต่ถ้ามนุษย์ทำความชั่ว อัลลอฮ์ก็จะทรงลงโทษ ผลคือความทุกข์นั่นเอง ดังนั้น ความสุขและความทุกข์เป็นสภาวะที่มีอยู่กับมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความสุข มนุษย์ก็ไม่ควรดีใจหรือหลงระเห็จ แต่ควรระวังความทุกข์ที่อาจจะเกิดตามมา

พระธรรมโกศาจารย์ ได้กล่าวถึงความสุขว่า สภาพจิตที่เป็นปกติดีนั้นแหละเรียกว่าเป็นความสุข สุขก็เพราะจิตปกติไม่ขึ้น ไม่ลง ไม่เอียงขวา เอียงซ้าย ไม่มีอะไรมาผูกมัดจิตใจ เป็นอิสระเป็นไทแก่ตัว อย่างนี้เรียกว่า ปกติ จิตที่ปกติคือไม่มีอะไร รู้ว่าอะไรเกิดขึ้น อะไรตั้งอยู่ อะไรดับไป แล้วควรจะแก้ไขสิ่งนั้นอย่างไร อย่างนี้จิตใจก็สบาย ไม่ค่อยมีปัญหา รวมความว่า ชีวิตของเราต้องการความสุขทั้งกาย ทั้งใจ ทางอารมณ์ เราก็ต้องมีสติ มีปัญญา พยายามที่จะรักษาใจไว้ให้ปกติอยู่ตลอดเวลา รู้จักประมาณในการกิน การอยู่ การนุ่งห่มใช้สอย การปฏิบัติหน้าที่ และการพักผ่อน สภาพร่างกาย จิตใจ ก็จะมีความสุขสมบูรณ์สมปรารถนา

พุทธทาสภิกขุ (2542) ได้กล่าวถึงความสุขมี 3 ระดับ คือ

1. สุข เพราะไม่เบียดเบียน ไม่เห็นแก่ตัว
2. สุข เพราะอยู่เหนืออำนาจามหรือเป็นความสุขเพราะอยู่เหนือกิเลสที่จะมากระทบตัวเรา เป็นความรัก หลงใหลในสิ่งต่าง ๆ
3. สุขเพราะละตัวตนเสียได้ เพราะถ้าละเรื่องนี้ได้ก็จะได้ไม่ยึดมั่นว่าตัวกูของกู อยากจะเหนือผู้อื่น

Easterlin (ดร. ญัฐวดี เผ่าทวี, 2549) พบว่าคนที่มียีนมากกว่า ส่วนใหญ่จะมีความสุขมากกว่าคนที่มียีนน้อยกว่า แต่ว่าเมื่อรายได้ของคนคนนั้นขึ้นไปจนถึงจุดหนึ่งแล้วความสุขกลับไม่

เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ปรากฏการณ์นี้ หรือที่เรียกกันในหมู่นักเศรษฐศาสตร์ว่า “Easterlin Paradox” สามารถใช้ทฤษฎีการเปรียบเทียบ (Social Comparison) และทฤษฎีการปรับตัว (Habituation) คือ คนเรานั้นเมื่อมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นแล้ว ก็จะเริ่มนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น การนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นจะมีผลบวกกับความสุกที่ต่อเมื่อเรามีรายได้ที่มากกว่าคนอื่นเท่านั้น คนที่มีรายได้ที่น้อยส่วนใหญ่ ก็จะมีสุทธิความสุขหรือ Net Happiness ที่ได้มาจากการเปรียบเทียบทางสังคมเป็นค่าลบไป เพราะฉะนั้นการเปรียบเทียบทางสังคมทั่วไป ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตในที่ทำงานมากขึ้น และมีเวลาให้กับครอบครัวน้อยลง เพื่อที่จะผลักดันให้ตนเองมีรายได้ที่ดีกว่าคนอื่น เพื่อจะได้มีความสุขมากกว่าคนอื่นแต่การเปรียบเทียบทางสังคมนั้น กลับไม่ส่งผลประโยชน์ให้กับความสุขโดยรวม หรือ Social Happiness เลย เพราะว่าความสุขไม่สามารถเปรียบเทียบเป็น Zero-sum Game ซึ่งจำนวนของคนที่ได้จะเท่ากับจำนวนของคนที่ได้จะเท่ากับจำนวนของคนที่ยเสีย ส่วนความสุขโดยรวม อาจจะลดลงไปด้วยซ้ำ ถ้าหากความสุขนั้นได้มาจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นวัดได้น้อยกว่าความสุขที่เราควรจะได้รับมาจากการใช้เวลาอยู่กับครอบครัว และคนที่เรารัก

Andrew Oswald นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษแห่งมหาวิทยาลัย Warwick กล่าวว่าความสุขที่เราได้มาจากรายได้นั้นมีค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับความสุขที่เราได้มาจากปัจจัยอื่น ๆ ในชีวิต Oswald ได้ใช้เทคนิคที่ว่าด้วยสมการความสุข หรือ Happiness Equation มาแสดงให้เห็นว่าถ้ารัฐบาลอังกฤษต้องการที่จะจ่ายค่าตอบแทนให้กับคนที่มีความทุกข์จากการว่างงาน เพื่อที่จะทำให้คนคนนั้นกลับไปมีความสุขเทียบเท่ากับตอนที่เขายังมีงานประจำทำ รัฐบาลจะต้องจ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนถึง E 75,000 หรือเป็นเงินไทยก็ประมาณ 5.6 ล้านบาทต่อปี

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (2548) ความสุขภายในของแต่ละคนมักได้รับผลกระทบมาจากปัจจัยภายนอก องค์ประกอบของความอยู่เย็นเป็นสุขจึงประกอบไปด้วย

1. ความสุขภายใน คือ ความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ไม่ได้ขึ้นกับการมีหรือไม่มีปัจจัยภายนอกโดยตรง ความสุขภายในมักเป็นในระดับจิตและปัญญา แบ่งออกเป็นความสุขจากการมีอิสรภาพ ความภาคภูมิใจ การเข้าถึงหลักศาสนา (ศีล) ความสงบ (สมาธิ) ความไม่ยึดมั่น (ปัญญา) ความสุขภายในส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้และเกิดขึ้นเฉพาะตน แต่อาจจะต้องอาศัยกลไกการสนับสนุนจากระบบสังคมโดยเฉพาะเรื่องของการมีอิสรภาพที่มักผูกกับระบบสังคม การเมืองเศรษฐกิจ

2. สุขภาพกายนอก คือ มักสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันและปัจจัยทางสิ่งต่าง ๆ แบ่งออกได้เป็น การมีปัจจัยสี่พอเพียง มีความมั่นคงในชีวิต ครอบครัวอบอุ่น การมีชุมชนเข้มแข็ง มีสิ่งแวดล้อมที่ดี

กรมสุขภาพจิต (2549) สุขภาพของคนเราเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ

1. จากสิ่งแวดล้อม เช่น สถานการณ์ทางสังคม สถานการณ์การเมือง เป็นต้น
2. จากภายในจิตใจตนเอง เช่น อารมณ์ พฤติกรรม เป็นต้น
3. จากความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น
4. จากสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. แนวคิดความอยู่ดีมีสุข

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549)

ความอยู่ดีมีสุข หมายถึง การมีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งร่างกาย และจิตใจ มีงานทำทั่วถึง มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ มีครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความอยู่ดีมีสุขตามความหมายข้างต้น ครอบคลุมทุกมิติของการดำรงชีวิตที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม และสามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น 7 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้ และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ ซึ่งทุกองค์ประกอบจะต้องดำเนินการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดผลต่อความอยู่ดีมีสุขได้อย่างแท้จริง

1. สุขภาพอนามัย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดจากการสร้างสุข ภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา รวมถึงการมีภาวะโภชนาการที่ดี การรู้จักป้องกันดูแลสุขภาพที่ดีของตนเอง และสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข ซึ่งจะทำให้คนมีอายุยืนยาว สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข สร้างสรรค์ประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ความรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการยกระดับความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เพราะความรู้ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีทักษะความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่คนเราจะมีรู้ได้นั้น จะต้องได้รับการศึกษา การศึกษาจึง

4. รายได้และการกระจายรายได้ ความขัดสนในด้านรายได้ในการยังชีพ การมี ปัญหาความยากจนที่รุนแรง และความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในระดับสูง ย่อมสะท้อนการอยู่อย่าง เป็นทุกข์ในสังคม ดังนั้น ความอยู่ดีมีสุขที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอำนาจซื้อเพียงพอต่อการ ดำรงชีวิตที่ได้มาตรฐาน และหลุดพ้นจากปัญหาความยากจน และมีการกระจายรายได้ในกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

6. สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต เป็นอีกมิติหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุข สภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่ดี เอื้อต่อการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคม การมีสภาพแวดล้อมที่ดี หมายความว่ารวมถึง การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง การได้รับบริการสาธารณสุขที่พอเพียง และมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกื้อกูลคุณภาพการดำรงชีวิตให้เกิดการสนับสนุนความอยู่ดีมีสุขของคุณ

7. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับ
การบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ มีการดูแลคนในสังคมให้มีสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิตมีส่วน

ร่วมในการพัฒนา และตรวจสอบภาครัฐได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันตามกฎหมาย และรัฐกับประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นำไปสู่สังคมที่คนในสังคมจะอยู่ดีมีสุขตลอดไป

การพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุข

ภายใต้แนวคิดและองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้พัฒนา “ดัชนีความอยู่ดีมีสุข” ขึ้นมีองค์ประกอบ 7 ด้าน

ตารางที่ 1 ดัชนีรวมความอยู่ดีมีสุขและองค์ประกอบ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. สุขภาพอนามัย	1. การมีชีวิตรื่นยาว 2. การมีสุขภาพอนามัยที่ดี 3. การสร้างความเป็นธรรมในระบบสาธารณสุข	1. อายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด 2. สัดส่วนประชากรที่ไม่เจ็บป่วย แต่ละปี 3. สัดส่วนประชากรที่มีหลักประกันสุขภาพ
2. ความรู้	4. การได้รับการศึกษาของคนไทยอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน 5. คุณภาพการศึกษา	4. จำนวนปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษาของประชากร 5. อัตราการเข้าเรียนหนังสือของเด็กชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลาย 6. ผลคะแนนการทดสอบวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
3. ชีวิตการทำงาน	6. การมีงานทำอย่างทั่วถึง 7. ความมั่นคงในการทำงาน	7. สัดส่วนผู้ว่างงาน 8. สัดส่วนแรงงานที่มีบริการสวัสดิการและอยู่ในข่ายครอบคลุมของกองทุนประกันสังคม
4. รายได้และการกระจายรายได้	8. รายได้ 9. การกระจายรายได้	9. สัดส่วนคนยากจนด้านรายได้ 10. สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้
5. สภาพแวดล้อม	10. ด้านที่อยู่อาศัยและการใช้ได้รับบริการสาธารณสุขโรค 11. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	11. สัดส่วนครัวเรือนที่มีบ้านและที่อยู่ของตนเอง 12. สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ 13. สัดส่วนคดีอาชญากรรมต่อประชากร

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	12. สิ่งแวดล้อม	14. สัดส่วนคดีอาชญากรรมต่อประชากร 15. สัดส่วนขยะต่อประชากรแต่ละปี 16. สัดส่วนคุณภาพแหล่งน้ำ 17. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมด
6. ด้านชีวิตครอบครัว	13. สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัว 14. การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ	18. อัตราการหย่าร้าง 19. อัตราการจดทะเบียนสมรส 20. ความอบอุ่น
7. การบริหารจัดการที่ดี	15. หลักคุณธรรม 16. การมีส่วนร่วม 17. ความคุ้มค่า 18. ความโปร่งใส	21. สัดส่วนจำนวนข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัย 22. สัดส่วนของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 23. สัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐ 24. ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันขององค์กร

3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข

Jig me Singye Wang chuck (1972) อ้างถึงในเจษฎี สุขจิตติการ (2547) ได้สร้างแนวคิดใหม่ในการนิยามความเจริญก้าวหน้าแบบองค์รวม โดยการวัดความอยู่ดีมีสุขที่แท้จริงมากกว่าการบริโภค นำมาเป็นนโยบายหลักในการบริหารประเทศ คือ แนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness) GNH ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อย่างยั่งยืนเท่าเทียมและพึ่งตนเอง
2. มุ่งเน้นอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การอนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ
4. การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลหรือการปกครองบ้านเมืองที่ดี

กรมสุขภาพจิต (2547) ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของคนไทย ปี 2547 หมายถึงแบบวัดสุขภาพจิตที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินภาวะสุขภาพจิตของบุคคล โดยพัฒนามาจากกรอบแนวคิดของความหมายสุขภาพจิต ฉบับสมบูรณ์มีด้วยกัน 54 ข้อ ฉบับสั้น 15 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพความรู้สึกนึกคิดจิตใจ สุขภาพอนามัย ความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง สภาพครอบครัว ความปลอดภัย โดยให้

นิยามคำว่า “สุขภาพจิต (ระดับบุคคล)” หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหา ในการดำเนินชีวิตมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีความงามภายในจิตใจ ภายใต้อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (อิโคโฟกัส, 2549) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาด้านชีวิตความสุข โดยกำหนดองค์ประกอบของความสุข ได้แก่ เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพร่างกาย สิ่งแวดล้อม รัฐบาล สังคมทั้งหลาย ถ้าทุกคนดีหมดสังคมก็มีความสุข ดังนั้น

ตัวชี้วัดด้านที่หนึ่ง การมีรายได้และการกระจายรายได้ วิธีการวัดคือ การวัดสัดส่วนคนยากจน ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้

ตัวชี้วัดด้านที่สอง ชีวิตครอบครัว วิธีการวัดคือ วัดจากอัตราการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

ตัวชี้วัดด้านที่สาม การมีสาธารณูปโภค วิธีการวัดคือ วัดจากโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงและกระจายความเจริญอย่างทั่วถึงไปสู่ภูมิภาค

ตัวชี้วัดด้านที่สี่ การมีงานทำอย่างทั่วถึง วิธีการวัดคือ วัดจากอัตราการทำงานและงานเหมาะสมกับศักยภาพ

ตัวชี้วัดด้านที่ห้า ความรู้และการศึกษา วิธีการวัดคือ วัดจากการมีความรู้ ที่ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และความรู้ดังกล่าวต้องทำให้เกิดการพัฒนาตัวเองได้

ตัวชี้วัดด้านที่หก สุขภาพอนามัย วิธีการวัดคือ วัดที่อัตราการอยู่รอดของเด็กเกิดใหม่ สัดส่วนประชากรที่ไม่เจ็บป่วยต่อปี สัดส่วนของประชากรที่มีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม รวมถึงปริมาณสารพิษตกค้างในอาหาร และปริมาณคนกินเหล้า สูบบุหรี่ลดลง

ตัวชี้วัดด้านที่เจ็ด สภาพแวดล้อม วิธีการวัดคือ วัดจากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สัดส่วนของคนที่มียานยนต์อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง มีน้ำประปาใช้มีแหล่งน้ำที่ดีเพียงพอ มีขยะต่อประชากรน้อย มีพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดด้านที่แปด การบริหารจัดการที่ดีของทั้งภาครัฐและเอกชน วิธีการวัดคือ วัดจากความร่วมมือร่วมใจ มีความโปร่งใสในการทำงาน การบริหารจัดการทรัพยากรมีความคุ้มค่า

ตัวชี้วัดด้านที่เก้า มิติด้านเศรษฐกิจโดยรวม วิธีการวัดคือ วัดจากดัชนีชี้วัดความผันผวนของเศรษฐกิจโดยรวม และรวมถึงการวัดการพึ่งพิงการใช้น้ำมัน

ดัชนีความสุขโลก (HPI: Happy Planet Index) (ชาลี โกลบลูที, 2549) ที่ต้องการจะบอกว่าประเทศที่ต้องการจะไปให้ถึงจุดหมายของ “สุขภาวะ” “ความสมดุล” และ “ความยั่งยืน” ต้องได้คะแนน 83.5 มีองค์ประกอบหลัก 3 อย่างตามที่ NEF กำหนด) ความพึงพอใจในการมีชีวิต (Life satisfaction) ประชาชนมีความพึงพอใจกับเทคโนโลยี การศึกษา การบริหารงานของรัฐบาลที่โปร่งใส สภาพความเป็นอยู่ ฯลฯ แต่ละครอบครัวมีความหวังดีต่อกัน กำหนดตัวเลขที่เป็นเหตุเป็นผลไว้ไม่เกิน 8.2 2) ความคาดหวังในชีวิต (Life expectancy) เป็นการแสดงให้เห็นถึงรูปแบบว่าจะใช้ชีวิตให้นานและมีความสุขภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ กำหนดตัวเลขที่เป็นเหตุเป็นผลไว้ไม่เกิน 82.0 ปี และการรักษาระบบนิเวศตามแบบฉบับเดิม (Ecology Footprint) ดูแลควบคุมอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์และสัตว์ โดยเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมาแล้วนำไปปรับปรุงใช้ต่อไปกำหนดตัวเลขที่เป็นเหตุเป็นผลที่ 1.5 ถ้าควบคุมระบบนิเวศได้ดีตัวเลขจะน้อย ถ้าไม่ดีจะเพิ่ม ดัชนีความสุขกำหนดตัวเลขที่เป็นเหตุเป็นผลไว้ที่ 83.5 สาเหตุที่ไม่ได้กำหนดไว้ 100 เพราะเป็นไม่ได้ที่คนเราจะมีสุขสมบูรณ์ในทุกสิ่ง

องค์กรสหประชาชาติ พัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาของมนุษย์หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Human Development Index (HDI) มีองค์ประกอบในการพัฒนา 3 ส่วน ที่สำคัญได้แก่ การประเมินอายุเฉลี่ยของประชากร ระดับความรู้หนังสือในแง่อ่านออกเขียนได้ และรายได้เฉลี่ย แล้วคำนวณออกมาเป็นคะแนน 100 โดยที่ประเทศที่มีคะแนนต่ำกว่า 50 ถือว่ามีการพัฒนาการมนุษย์ต่ำ และหากมากกว่า 80 คะแนนก็ถือว่าสูง

4. บ้านถ้ำเสือ (เสียม สัมพันธรักษ์, [ม.ป.ป.])

ที่ตั้ง

บ้านถ้ำเสือ ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวอำเภอแก่งกระจาน ห่างจากอำเภอแก่งกระจานประมาณ 15 กิโลเมตร

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

เดิมที่บ้านถ้ำเสือมีสภาพเป็นป่ามีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีภูเขาล้อมรอบ มีสัตว์ป่าชุกชุม โดยเฉพาะเสือ ต่อมาชาวบ้านพบถ้ำ ซึ่งเป็นที่อยู่ของเสือ เคยมีผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว 4 คน

อาณาเขตและพื้นที่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ที่ 12 บ้านเขาพระลาย ต.แก่งกระจาน

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่ายาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอท่ายาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสองพี่น้อง

พื้นที่ทั้งหมดของหมู่บ้าน 18,786 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 6,479 ไร่ พื้นที่ป่าสงวน 14,407 ไร่

ข้อมูลทางกายภาพ

1. ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

ในหมู่บ้านมีทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ ที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำการเกษตรเป็นอย่างมาก ประชาชนในหมู่บ้านให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในเรื่องของการจัดการดูแลป่าไม้ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้สืบทอดเจตนารมณ์ที่ดั่งามสืบไป ไม่ควรจะทำลายให้สูญหายไป แต่ต้องอนุรักษ์ทดแทนให้เกิดขึ้นใหม่ตามยุคสมัย สภาพภูมิอากาศ อากาศหนาวช่วงเดือน พฤศจิกายน – มกราคม ฤดูฝนช่วง พฤษภาคม – มิถุนายน ส่วนในช่วงเดือนอื่น ๆ อากาศจะร้อน และแห้งแล้ง สลับกับฝนตกเล็กน้อย

2. การคมนาคม

การคมนาคมภายในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง 1 เส้น ระยะทาง 10 กิโลเมตร ส่วนการคมนาคมติดต่อกับตัวอำเภอแก่งกระจานรวมระยะทาง 20 กิโลเมตร ภายในหมู่บ้านไม่มีรถประจำทางผ่าน การไปติดต่อภายในตัวอำเภอแก่งกระจานจะใช้รถส่วนตัวและรถเพื่อนบ้าน จะใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 20 นาที ถึงอำเภอแก่งกระจาน

3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บ้านถ้ำเสือเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วน เหมาะสำหรับการเกษตร เพราะอยู่ใกล้แม่น้ำเพชรบุรี แหล่งน้ำภายในหมู่บ้านมีแหล่งน้ำผิวดินไว้สำหรับการเกษตร 1 แห่ง คือ แม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งมีคุณภาพน้ำเหมาะสมกับการใช้งานดี พืชที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักหวานป่า เห็ดโคน สัตว์ที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ นกหัวขวาน นกคุ้ม ปลาไน ปลาแรด เป็นต้น พืชที่ปลูกในหมู่บ้าน ได้แก่ มะนาว ถั่วฝักยาว มะม่วง สับปะรด และพืชผักสวนครัว สัตว์ที่เลี้ยงในหมู่บ้าน ได้แก่ วัว ไก่ หมู เป็ด ปลา

ข้อมูลด้านสังคม การเมือง การปกครอง

บ้านถ้ำเสือมีประชากรจำนวน 112 ครัวเรือน แยกเป็น ชาย 210 คน หญิง 219 คน รวม 429 คน สามารถแยกตามช่วงอายุได้ดังนี้ (จากข้อมูล จปฐ. ปี 2552)

บ้านถ้ำเสือ มีความเป็นมาจากการค้าบอกล่าตั้งแต่เมื่อประมาณ พ.ศ.2487 เป็นป่าดงดิบคนเดินทางผ่านมาแถบนี้พอเวลาใกล้ 4 โมงเย็นต้องขึ้นห้างเพื่อพักหลบสัตว์ดุร้าย ละแวกนี้จะมีดเร็ว มีสัตว์ป่ามากมาย มีช้าง ม้า เสือ กระทั่งอาศัยอยู่ มีชาวบ้านเห็นว่าพื้นที่เหมาะต่อการเกษตรจึงได้เริ่มตั้งหมู่บ้านถ้ำเสือส่วนหนึ่งเป็นที่เพาะปลูก ประมาณ พ.ศ.2517 ตั้งชื่อบ้านถ้ำเสือ อ.ท่าช้าง ต่อมา มีการขยายของชุมชนแยกออกเป็นหมู่บ้านใหม่เปลี่ยนชื่อหมู่บ้าน เป็นบ้านถ้ำเสือขึ้นกับอำเภอแก่งกระจาน เนื่องจากชาวบ้านไปพบถ้ำแห่งหนึ่งมีร่องรอยเสือเคยอาศัยอยู่ในถ้ำ ปัจจุบันมีชาวบ้านอาศัยอยู่ 147 ครัวเรือน จำนวนประชากร 589 คน เป็นบริเวณรอยต่อของอำเภอแก่งกระจาน ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตรและรับจ้าง ประมาณ 2541 มีโครงการธนาคารต้นไม้เข้ามาส่วนการก่อตั้งโฮมสเตย์เกิดจากโครงการธนาคารต้นไม้ เพราะเวลาไปดูงานด้านการทำธนาคารต้นไม้ที่ไหนก็ต้องค้างที่นั่น ที่บ้านถ้ำเสือจึงต้องมีโฮมสเตย์ด้วย โดยการสนับสนุนของ ธ.ก.ส. คนในหมู่บ้านไปศึกษาดูงาน โดยเลือกที่อยู่ธยา และป่าละอู ประจวบคีรีขันธ์ ทั้งสองแห่งทำโฮมสเตย์ให้ผ่านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ เพราะคนที่มาดูงานมักจะต้องค้างคืน บ้านถ้ำเสือจึงได้เริ่มทำโฮมสเตย์และส่งประกวดในปี 2554 ได้รับการประเมินผ่านมาตรฐานทั้ง 5 หลัง โดยจะมีการตรวจประเมิน ทุก ๆ 3 ปี และในปี 2557 ก็ได้รับการประเมินให้ผ่านเป็นรอบที่ 2 ขึ้น้อย ผู้ริเริ่มโครงการธนาคารต้นไม้ได้เล่าถึงความเป็นมาของโครงการว่า เดิมศึกษาโครงการธนาคารต้นไม้ตั้งแต่ปี 2526 จากคนทำงานเมืองหลวงหันมาทำการเกษตรเพราะได้อ่านหนังสือจากคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ จึงเล็งเห็นว่าโครงการนี้จะประโยชน์ระยะยาวต่อลูกหลาน ดีกว่าการทำงานอาชีพเดิมในเมืองหลวง มีหนังสือมาจากจังหวัดให้ไปดูโครงการธนาคารต้นไม้ แล้วไปเจอทีมที่ทำงานด้านนี้อย่างจริงจัง พี่สาว แสงสว่าง พี่พงศา ชูแน่น ซึ่งทำงานร่วมกัน แต่ต่อมาได้แยกทำโครงการคนละโครงการจากกรมป่าไม้ และ ธ.ก.ส. กลับมาปรึกษาคนในหมู่บ้านและครอบครัว แต่หลายคนไม่เห็นด้วย จึงได้พยายามทำแบบเล็ก ๆ โดยหาสมาชิกได้ 70 คน ใช้ต้นไม้ที่มีอยู่แล้วที่มีมูลค่า ในพื้นที่หมู่บ้าน จากพื้นที่ป่าได้ถางเอาต้นไม้ที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขออก แล้วปลูกต้นไม้มีค่าทางเศรษฐกิจขึ้นมาแทน จนมีพื้นที่ป่าไม่มีค่าทางเศรษฐกิจมากถึง 70% หลังจากนั้นก็ได้ศึกษาอย่างจริงจัง และพบหมู่บ้านในโครงการธนาคารต้นไม้ประมาณ 5,000 ชุมชน

ธ.ก.ส. ได้ให้การสนับสนุนทั้งในด้านเงินทุน การท่องเที่ยว การออม การอาชีพ และการประชาสัมพันธ์ แล้วจากนั้นก็ยังสามารถขอการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้มากขึ้น จนได้รับรางวัลกินรี เป็นรางวัลกินรีแรกของเพชรบุรี และของไทยในด้านธนาคารต้นไม้

ธนาคารต้นไม้ เริ่มต้นด้วยการปลูกต้นไม้ที่อยู่ในเงื่อนไขของโครงการเพียง 9 ต้น ก็เข้าเป็นสมาชิกได้แล้ว แต่ต้องปลูกในพื้นที่ของตัวเอง บางรายปลูกต้นไม้มากถึง 1,000 ต้น มีรายได้จากการเพาะกล้าไม้จำหน่าย การขายต้นไม้ที่ปลูกในโครงการ การจำหน่ายต้นไม้ เช่น ไม้มะฮอกกานี ไม้พะยูน ไม้สัก ราคาแตกต่างกันไป อายุที่พอจะซื้อขายได้ประมาณ 20 ปี คนปลูกอาจจะไม่ได้ใช้ แต่จะกลายเป็นมรดกถึงลูกหลาน ต้นไม้บางชนิดอย่างไม้สักเมื่อมีอายุครบจะมีราคาถึง 30,000 บาทต่อต้น ถ้าปลูก 9 ต้นก็จะเป็นเงินเกือบ 1 แสนบาท ถือว่าเป็นการออมที่ให้ผลตอบแทนสูงมากกว่าการออมรูปแบบอื่น เพราะกล้าไม้มีราคาหลักสิบบาทเท่านั้น หลายคนปลูกต้นไม้ราคาแพงพอมีคนมาซื้อก็กลับไม่ขาย เพราะรักในต้นไม้ที่ปลูกขึ้นมากับมือ ต้นไม้ในโครงการธนาคารต้นไม้รอบบริเวณบ้านถ้าเสียจะมีพิกัด GPS สามารถดูใน Google Map ได้ทุกต้น

สาธารณูปการ

องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง

ไฟฟ้าและประปา 112 ครั้วเรือน

ร้านค้า 4 แห่ง

วัด (วัดถ้ำเสือ) 1 แห่ง

โรงเรียน (โรงเรียนหนองหงส์) 1 แห่ง

ศาลาประชาคม (ศาลากลางบ้าน) 1 แห่ง

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง

คลังยาสัตว์ หรือแพทย์อาสา 2 แห่ง

หอกระจายข่าว 1 แห่ง

ร้านเชื่อมโลหะ-กลึง 1 แห่ง

ร้านจำหน่ายแก๊สหุงต้ม 3 แห่ง

5. ธนาคารต้นไม้

ความเป็นมา

การกำเนิดคำและแนวคิดธนาคารต้นไม้เมื่อปี พ.ศ. 2548 โดย พงศา ชูแถม ด้วยหลักคิดว่า ต้นไม้ควรมีมูลค่าขณะมีชีวิต สร้างมูลค่าต้นไม้เป็นทรัพย์สินเชิงซ้อนในที่ดิน และใช้เป็นเครื่องมือทาง เศรษฐศาสตร์ แก้ปัญหาวิกฤตการณ์มนุษยชาติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และสร้าง แนวทางการนำคาร์บอนที่สะสมในต้นไม้เป็นค่ากลางในการแลกเปลี่ยนของมนุษย์แทน บนพื้นฐาน ความเชื่อว่า ต้นไม้คือวิศวกรรมธรรมชาติที่เป็นตัวแปรหรือกุญแจสำคัญของโลก หากจะฟื้นคืนความ สันติสุขให้กับประชาชน ก็ต้องทำให้มีต้นไม้ มีป่าไม้มากขึ้นเท่านั้นเอง แต่ปัญหาที่ภาครัฐไม่สามารถ ทำให้ประชาชนปลูกต้นไม้ให้มากขึ้นได้ เพราะมีจุดอ่อน 2 ประการ กล่าวคือ ภาครัฐไม่มีแรงจูงใจให้ ประชาชนปลูกต้นไม้ และประชาชนไม่รู้สิทธิถึงความเป็นเจ้าของต้นไม้

ธนาคารต้นไม้จึงแก้จุดอ่อนด้วยการให้ประชาชนปลูกต้นไม้ในพื้นที่ทำกินของตัวเอง จะได้ รู้สึกเป็นเจ้าของ และให้รัฐรับรองมูลค่าต้นไม้ขณะมีชีวิตให้เป็นทรัพย์สิน เป็นแรงจูงใจ กอปรกับปัญหา การเป็นหนี้ของเกษตรกรไทยเกิดจากการเกษตรเคมีเชิงเดี่ยว ทำให้ขาดทุน เป็นหนี้ สุดท้ายต้อง สูญเสียที่ดินทำกินให้นายทุน แล้วหันตัวเองเข้าบวกรูปาที่เป็นทรัพย์สินส่วนรวมของคนทั้งโลก เพื่อแผ้ว ถาง สร้างที่ทำกินใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างสูงยิ่ง

จุดเริ่มต้น ปี พ.ศ. 2549 จึงนำแนวคิดแนวปฏิบัติของธนาคารต้นไม้ร่วมกับโครงการปลูก ต้นไม้ใช้หนี้ของรัฐบาล แล้วขับเคลื่อนภายใต้โครงการธนาคารต้นไม้ มีสโลแกนว่า พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน

โครงสร้างองค์กร กระบวนการขับเคลื่อนขององค์กรธนาคาร ต้นไม้ประกอบด้วย ธนาคาร ต้นไม้ สำนักงานใหญ่ และธนาคารต้นไม้สาขา โดยการจัดเวทีปลูกต้นไม้ในใจคน สร้างความเข้าใจ และจัดตั้งธนาคารต้นไม้สาขา ในแต่ละหมู่บ้าน ชุมชน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 50 คน และกรรมการ 9-15 คน ได้ทำพิธีเปิดธนาคารต้นไม้สาขาคลองเรือ ต.ปากทรง อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร เป็นแห่งแรก เมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 แล้วขยายผลไปทั่วประเทศ ปัจจุบันมีกว่า 3,000 สาขา สมาชิกกว่า 300,000 คน

การผลักดันสู่นโยบายรัฐ ใช้พลังสมาชิกธนาคารต้นไม้ผลักดันให้รัฐบาลประกาศเป็นนโยบาย เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2552 โดยดำเนินการตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนธนาคารต้นไม้จนได้ แผนปฏิบัติการธนาคารต้นไม้ พ.ศ.2553 เพื่อเสนอให้รัฐบาล แม้รัฐบาลไม่ดำเนินการต่อ แต่ประชาชน ยังคงต่อสู้ ผลักดันต่อไป เพื่อให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน เป้าหมายแผนปฏิบัติการธนาคารต้นไม้ ปี พ.ศ. 2553 ภายใน 14 ปี สมาชิกธนาคารต้นไม้ 2.5 ล้านครัวเรือน สามารถใช้ต้นไม้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยแก้ปัญหาหนี้สิน 2.5 แสนล้านบาท ป้องกันการสูญเสียที่ดิน 50 ล้านไร่

จากการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ 1,750 ล้านต้น ในพื้นที่ 43.75 ล้านไร่ เกิดมูลค่าต้นไม้ 1.99 ล้านล้านบาท คิดเป็นพื้นที่ 13.5% ของประเทศ จะทำให้พื้นที่ป่าของประเทศครบ

40% ต้นไม้ดังกล่าวสะสมคาร์บอนได้ 602.5 ล้านตัน และยังเพิ่มพูนต่อเนื่องจากการลงทุนภาครัฐสู่ประชาชน 5 แสนล้านบาท

สาระสำคัญ ประชาชนที่ปลูกหรือดูแลรักษาต้นไม้ในที่ดินทำกินของตนเอง และรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรธนาคารต้นไม้สาขา รัฐพึงต้องรับรองมูลค่าต้นไม้ขณะมีชีวิตของผู้นั้นให้เป็นทรัพย์สิน ตามราคาที่ธนาคารต้นไม้กำหนด โดยช่วงอายุ 1-10 ปี ให้รับรองตามราคาทุน ช่วงอายุ 10 ปีขึ้นไปให้รับรองตามราคาจริง แล้วนำมูลค่าไปใช้ในรูปแบบบัญชีธนาคาร นำไปใช้กับรัฐแทนทรัพย์สินอื่นๆ โดยให้รัฐจ่ายค่าตอบแทนอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าต้นไม้ทุกปี และให้ธนาคารของรัฐลดดอกเบี้ยเหลือร้อยละ 5 สำหรับลูกหนี้ที่นำต้นไม้ไปค้ำประกันหนี้ จุดหมายปลายทางคือ การใช้ต้นไม้เป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ สร้างแรงจูงใจ เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศ แก้ปัญหาวิกฤตการณ์ด้านภัยพิบัติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

แนวคิดธนาคารต้นไม้

1) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดที่จะให้ภาคประชาชนโดยเฉพาะเกษตรกร ปลูกไม้ยืนต้นที่ใช้เนื้อไม้ได้ในทางเศรษฐกิจ ในที่ดินทำกินของตนเอง แล้วสร้างมูลค่าต้นไม้เป็นทรัพย์สิน เป็นเงินเพื่อใช้ทรัพย์สินดังกล่าวไปเป็นทุน หรือค้ำประกันหนี้สินกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินของรัฐ ตลอดจนการใช้มูลค่าไม้เป็นหลักทรัพย์ หรือหลักประกันต่างๆ ที่จะต้องทำระหว่างรัฐกับประชาชน

2) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดให้ชุมชนปลูกต้นไม้ในที่ดินส่วนรวม เพื่อสร้างมูลค่าเป็นทรัพย์สินของชุมชนส่วนรวม

3) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แผ่นดิน และมุ่งแก้ปัญหาโลกร้อนด้วยแนวคิด สร้างโลก 5 ใบ บนโลกใบเดียว กล่าวคือ สร้างสีเขียวเพิ่มพูนบนโลกหลายระดับกว่าพืชเกษตรปกติ 5 เท่า

4) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดให้เกษตรกรรักแผ่นดินทำกิน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ที่ดิน ตลอดจนป้องกันการซื้อขายที่ดิน

5) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดในการรับรองสิทธิต้นไม้ ที่ปลูกและรับรองสิทธิในที่ดินที่ประชาชนได้ปลูกต้นไม้ สิทธิในที่ดิน คือ สิทธิทำกินในที่ดินดังกล่าว หมายถึง สิทธิทำกินตามที่

กฎหมายกำหนดให้ แต่ที่ดินยังเป็นของรัฐ และเป็นเสมือนที่ดินของชุมชนและสังคมโดยรวมในกรณีที่เป็นที่ดินของรัฐ

6) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ สร้างเครือข่าย สังคม กลุ่มคนที่ปลูกต้นไม้

7) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดในการสร้างความพอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้กับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

8) ธนาคารต้นไม้ มีแนวคิดการดำรงวิถีการเกษตรที่มุ่งเอาภูมิปัญญาชาติพันธุ์ไทยทำการเกษตรให้เกิดความหลากหลายในพื้นที่ และสร้างสมดุลแก่ระบบนิเวศ ตามแนวทางป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

หลักการ 5 ข้อของธนาคารต้นไม้

หลักการที่ 1 ต้นไม้ที่ประชาชนปลูก ณ ที่ใด ประชาชนมีสิทธิในการเป็นเจ้าของ หลักการนี้หมายถึง การให้ค่าแก่สิทธิชุมชน สิทธิประชาชน ให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพราะปัญหาที่ผ่านมาเสมือนว่าประชาชนไม่ได้เป็นเจ้าของ จึงไม่เห็นคุณค่าความหมายของต้นไม้

หลักการที่ 2 ต้นไม้ที่ประชาชนปลูก ณ ที่ใด ประชาชนย่อมมีสิทธิดูแลรักษา คิดมูลค่า และการตัดเพื่อเป็นสินค้า หมายถึงการให้สิทธิในการดูแล จัดการ และสิทธิในการจัดการ เพื่อการค้าขาย เป็นสินทรัพย์เลี้ยงชีพได้ เหมือนพืชเกษตรอื่น

หลักการที่ 3 ผืนแผ่นดินที่ประชาชนปลูกต้นไม้ ประชาชนย่อมได้รับการรับรองสิทธิทั้งต้นไม้และที่ดินให้เป็นของประชาชน หมายถึง ทั้งต้นไม้ที่ประชาชนปลูก และผืนแผ่นดินที่ประชาชนปลูก พึงจะต้องได้รับการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน ให้ประชาชนรู้ซึ่งถึงความเป็นเจ้าของตามสมควร อีกนัยหนึ่งคือ สิทธิของคนในการถือครองต้องมาจากต้นไม้ที่ก่อกำเนิดขึ้นในผืนดินนั้นด้วย สิทธิในที่ดินคือ สิทธิทำกินในที่ดินดังกล่าว หมายถึง สิทธิทำกินตามที่กฎหมายกำหนดให้ แต่ที่ดินยังเป็นของรัฐ และเป็นเสมือนที่ดินของชุมชน และสังคมโดยรวม

หลักการที่ 4 ต้นไม้ที่ประชาชนปลูกย่อมเป็นทรัพย์ของประชาชน และต้นไม้ทุกต้นย่อมมีมูลค่า หมายถึง การรับรองคุณค่า มูลค่า แก่ต้นไม้ของประชาชน และให้ค่านั่นตกเป็นทรัพย์ของประชาชนสู่การตกทอดเป็นไม้มรดกเช่นทรัพย์อื่น

หลักการที่ 5 ต้นไม้ทุกต้นที่ประชาชนปลูกย่อมสร้างสีเขียวให้แผ่นดิน และความสมดุลให้กับระบบนิเวศ ตลอดจนแก้ปัญหาโลกร้อนได้โดยคุณ

วัตถุประสงค์ 9 ข้อ

- 1) เพื่อให้ประชาชนทุกคนทั้งที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ สามารถปลูกต้นไม้แล้วได้ประโยชน์จากรัฐเหมือนกัน
- 2) สร้างรูปแบบผสมผสานกระบวนการส่งเสริมตามพฤติกรรมสังคมไทยที่ยอมรับ ผู้นำผู้มีอำนาจ ผู้มีความมั่งคั่ง ผู้มีความดีงาม โดยให้กลุ่มคนเหล่านี้ที่ไม่ได้เป็นหนี้ เป็นผู้นำในการปลูกต้นไม้
- 3) เพื่อประเมินค่าต้นไม้เป็นทรัพย์สินและมีชีวิตเป็นทรัพย์สินเชิงซ้อนของที่ดิน ซึ่งเป็นการสร้างค่าให้แก่ต้นไม้ตั้งแต่เริ่มปลูก และฝากไว้ในบัญชีธนาคารเป็นตัวเลขของมูลค่าต้นไม้โดย ช่วงเริ่มต้นให้คิดตามราคาทุนที่รัฐลงทุนและเป็นต้นทุนการเติบโต จากนั้นให้ประเมินตามมูลค่าราคาจริง โดยมีเงื่อนไขต้องรวมกลุ่มเป็นองค์กรธนาคารต้นไม้ระดับต่าง ๆ
- 4) ประชาชนปลูกต้นไม้เพื่อความมั่นคงของตน เพื่อตกทอดเป็นมรดก และเพื่อเป็นการสร้างกุศลต่อมนุษยชาติ
- 5) ให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้ที่ดินว่างเปล่า สร้างมูลค่าให้แก่ตัวเองด้วยต้นไม้
- 6) ใช้ต้นไม้เป็นเครื่องมือในการสร้างระบบนิเวศที่สมดุลในพื้นที่เล็ก ๆ ของเกษตรกร เพื่อเชื่อมต่อพื้นที่ที่สมดุลในระบบนิเวศจากป่าผืนใหญ่ ด้วยความเชื่อวาระบบนิเวศ ณ จุดหนึ่งจะส่งผลต่อพื้นที่นั้น
- 7) เพิ่มพื้นที่ป่าและการสร้างความมั่นคงในแผ่นดิน โดยใช้เงื่อนไขในการรับรองต้นไม้และแผ่นดินที่ประชาชนปลูกต้นไม้ให้เป็นของประชาชน
- 8) เปลี่ยนฐานการออมเงินสู่ภาคชนบท โดยใช้ต้นไม้เป็นเงินออม ซึ่งเป็นความถนัด และเป็นจุดแข็งของคนชนบทที่เพาะปลูกเก่ง มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและธรรมชาติเอื้ออำนวย
- 9) ปิดจุดอ่อนในการปลูกต้นไม้ของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลไทยและคนไทยไม่มีแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้ และคนไทยไม่รู้ลึกถึงการเป็นเจ้าของต้นไม้ เพราะเกิดความคิด ความเชื่อว่าเป็นของราชการ แนวทางธนาคารต้นไม้จึงสร้างการตีค่าต้นไม้ให้เป็นเงิน เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกต้นไม้ และการปลูกในแผ่นดินของตนเองจะทำให้เกิดความรู้ลึกถึงการเป็นเจ้าของ

หัวใจสำคัญของธนาคารต้นไม้

ข้อเสนอสิทธิประโยชน์ต่อประชาชน 3 ข้อ

1. ประชาชนคนไทย ใครก็ตามที่ปลูกต้นไม้ หรือดูแลต้นไม้บนผืนแผ่นดินไทยที่เป็นที่ดินทำกินของตนเอง แล้วรวมกลุ่มเข้าเป็นองค์กรธนาคารต้นไม้ รัฐพึงต้องรับรองมูลค่าต้นไม้ของผู้ นั้นให้เป็นทรัพย์สินตามมูลค่า

ราคาที่ดินธนาคารต้นไม้กำหนดคือ

1.1 ต้นไม้อายุ 1-10 ปี ให้ประเมินและรับรองตามราคาทุน คือต้นละ 100 บาทต่อปี และเพิ่มขึ้นปีละ 100 บาท ทุกปี จนถึงปีที่ 10 ต้นละ 1,000 บาท ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 ต้นไม้อายุเกิน 10 ปี ประเมินและรับรองตามราคาจริงโดยการคิด คำนวณปริมาตรเนื้อไม้ โดยให้นำมูลค่าไม้ที่เป็นทรัพย์สินไว้ในรูปแบบบัญชีธนาคาร จัดทำเป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ แล้วนำไปใช้กับรัฐ 5 ประการ ดังนี้

- 1) ใช้ประกันตน
- 2) ใช้เป็น Bank การันตี
- 3) ใช้เป็นสวัสดิการกับรัฐ เช่น ค่าเล่าเรียน ฯลฯ
- 4) ใช้เป็นหลักประกันหนี้สินกับธนาคารของรัฐ แทนที่ดิน หรือทรัพย์สิน หรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ
- 5) ใช้เป็นเงินฝาก เงินออม เหมือนพันธบัตรรัฐบาล

2. รัฐพึงต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของต้นไม้เสมือนดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าไม้ ทุกปี

3. รัฐต้องกำกับธนาคารของรัฐ (ธกส., กรุงไทย, ออมสิน, ธอส.) ให้ลดดอกเบี้ยแก่ลูกหนี้ที่ปลูกต้นไม้ไปค่าประกันหนี้ ให้เหลืออัตราร้อยละ 5 ต่อปี

6. เศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสแนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า ๓๐ ปี ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุข โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล ก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นกรอบในการคิด และการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกมิติชีวิต ทุกภาคส่วน และทุกด้านของการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมจักได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน พัฒนาขึ้นตามศักยภาพที่มีอยู่จริงอย่างมีเหตุมีผล เป็นขั้นเป็นตอนด้วยความมั่นคง และเตรียมพร้อมด้วยความไม่ประมาทในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งทางบวกและทางลบ

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “เศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุมีผลที่ต้องตามความเป็นจริง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต โดยใช้ความรู้ต่าง ๆ อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม คือ รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่ว เกรงกลัวต่อผลจากการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือสังคม มีการแบ่งปันช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นและชีวิตอื่น ๆ เห็นความสำคัญของการร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน ร่วมสร้างสรรค์พลังในทางบวก อย่างรู้รักสามัคคี นำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลง ทางด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ ด้านสังคม/ชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม/ ความเชื่อ/ค่านิยมต่าง (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550)

ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน
4. หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน เพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเติบโตที่เสมอภาคและยั่งยืน
6. ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียง จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดของคนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์มีความพออยู่ พอกินพอใช้ พึ่งตนเองได้ และมีความสุขตามอัตภาพ
8. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเสรีภาพในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ
9. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่าและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่อย่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ค่านิยมและเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล/สังคม

องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

1. **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา

และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง การจะทำอะไรมีความพอดี พอเหมาะ พอควรต่อความจำเป็น เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สภาวะสังคมสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นหรือไม่ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินการก็ต้องให้พอประมาณ ไม่มากเกินไปจนเสียทรัพยากร และก็ต้องไม่น้อยเกินไปจนขาดแคลนไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ ซึ่งการจะตัดสินใจว่าอยู่ในระดับพอประมาณนี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการวางแผนและตัดสินใจ และต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้อสังคมน่ารังเกียจ และไม่ทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ครอบคลุมพื้นฐานของความถูกต้องความเป็นจริงตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและส่วนรวม อย่างรอบคอบ การคิดพิจารณาแยกแยะให้เห็นเชื่อมโยงของเหตุปัจจัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย และก็เช่นเดียวกันการที่จะวางแผนดำเนินการหรือจะทำอะไรอย่างสมเหตุผลได้นั้น ต้องอาศัยความรู้ มีความขยันหมั่นเพียร ความอดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบคอบในการคิด พิจารณา ตัดสินใจ โดยใช้สติปัญญาอย่างเฉลียวฉลาดในทางที่ถูกที่ควร

การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ กล่าวโดยย่อคือ การที่จะทำอะไรอย่างไม่เสี่ยงเกินไป ไม่ประมาท คิดถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แล้วเตรียมตนเอง

เตรียมวิธีการทำงานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อการทำงานสามารถดำเนินไปได้โดยไม่
ชุลุกหลักต้องหยุดชะงักกลางคันและนำมาซึ่งผลประโยชน์ในระยะยาวและความสุขที่ยั่งยืน

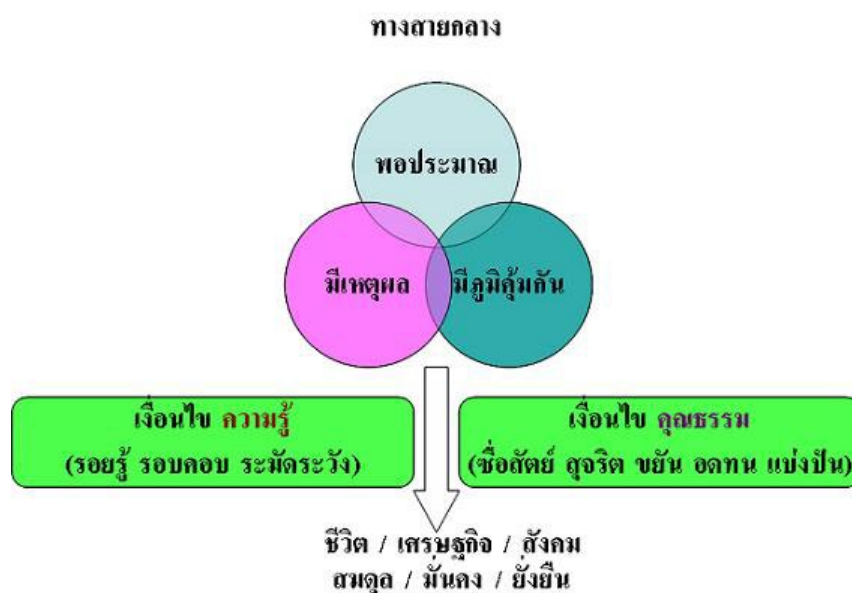
4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น
ต้อง อาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบและความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมา
พิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบ
ด้วยด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและ
เหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่
รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้ง
วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุปคือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิดหลักการและ
แนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล และองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเอง
และสถานะแวดล้อม เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยอาศัยความมีเหตุมีผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีใน
ตัวเอง โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมี
คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันใน
สังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลัง
ในทางบวกนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้
กระแสโลกาภิวัตน์ได้

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและแนวทางในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง คือ เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและมีความสุขตามอัตภาพ และพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบภารกิจอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คนที่พัฒนาตนเองจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง จึงหมายถึงเป็นคนที่ทั้งดีและเก่ง คือมีคุณธรรมกำกับความรู้ สามารถคิดพิจารณาแยกแยะถูก/ผิด ควร/ไม่ควร ในการใช้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพไปในทางที่ถูกต้องกับหลักวิชา สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้แล้วยังต้องมีความเพียรอดสาหัสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้เพื่อให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง และการทบทวนข้อผิดพลาด/แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างต่อเนื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงทำได้หลายด้านและหลายรูปแบบครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในระดับบุคคล ครอบครัว ระดับชุมชน ระดับชาติ ไม่มีสูตรสำเร็จแต่ละคนจะต้องพิจารณาปรับใช้ตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและสถานะที่ตนเผชิญอยู่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้เรา “ฉุกละหุก” ว่ามีทางเลือกอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้ชีวิตมีความก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กับความสมดุล ความยั่งยืน และความมั่นคง ดังตัวอย่างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่าง ๆ ดังนี้

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ตัวอย่างภาคปฏิบัติที่รู้จักกันแพร่หลายของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่เน้นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มต้นจากการสร้างความมั่นคงพื้นฐานในระดับครัวเรือนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่งก่อน (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการบริหารจัดการทรัพยากรดินน้ำอย่างคุ้มค่า โดยอาศัยหลักการรักษาสมดุลทางธรรมชาติเพื่อให้ครอบครัวเกษตรกรพออยู่พอกินไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งหลังจากนั้นแล้วก็สามารถก้าวเข้าสู่การรวมตัวกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปกลุ่ม องค์กร หรือชุมชนที่ครอบครัวเดียวอาจจะทำไม่ได้ เช่น การตั้งกองทุน ออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ ธนาคารโค กระบือ กลุ่มแม่บ้านประกอบอาชีพเสริม สหกรณ์ร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินชีวิตมีความสมดุลมากขึ้น และสามารถพร้อมรับผลกระทบทางบวกและป้องกันแรงกระแทกทางลบจากภายนอกได้ (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2) และท้ายสุดเป็นการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ภาครัฐ หรือองค์กรต่างๆ นอกกลุ่ม เพื่อขยายขอบเขตความร่วมมือใน รูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ระดับประเทศ ในที่สุด (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในบุคคล/ครอบครัว เริ่มต้นจากการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมจนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศวิทยาอย่างสมดุล เพื่อจะได้มีความเกรงกลัวและละอายต่อการประพฤติผิดมิชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะตัดสินใจหรือกระทำการใด ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุมีผล พอเหมาะ พอประมาณกับสถานภาพบทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนตนสามารถทำตนให้เป็นพึ่งของตนเองได้และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ชุมชนพอเพียงประกอบด้วย บุคคล/ ครอบครัวต่าง ๆ ที่มีความพอเพียงแล้ว คือมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานภาพ ภูมิสังคมของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิดร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวมและความก้าวหน้าของชุมชนอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยสติปัญญาความสามารถของ

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต อดกลั้นต่อการกระทบกระทั่ง ขยันทันทีเพียร และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกชุมชน จนนำไปสู่ความสามัคคีของคนในชุมชนซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีของชุมชน จนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถพัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่าง ๆ

บทที่ 3

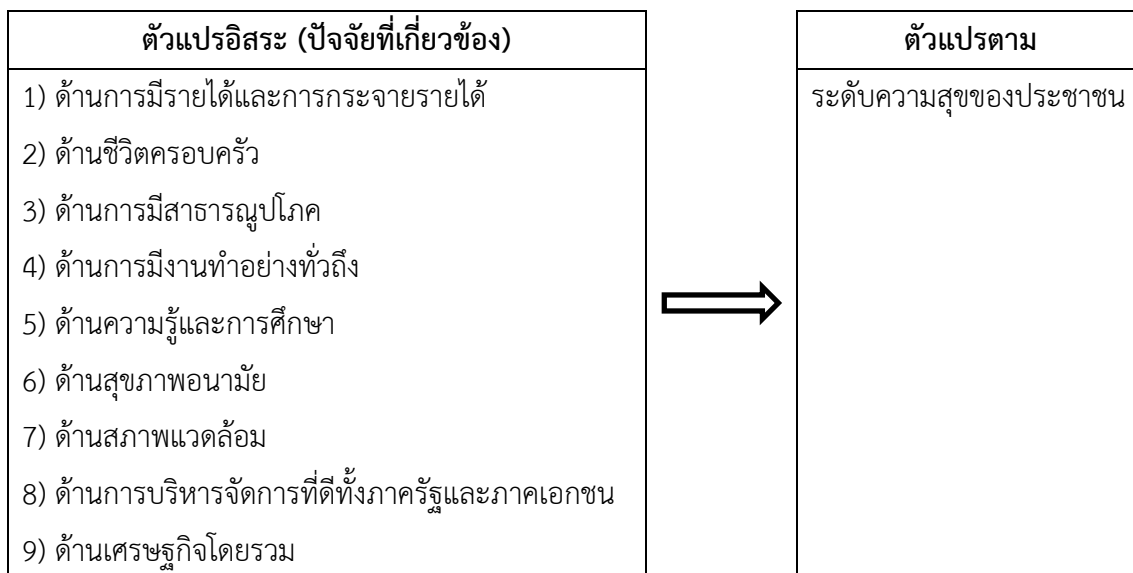
กรอบแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการกำหนดกรอบแนวคิดนั้น ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดว่า การวัดระดับความสุขของประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี จะต้องสอดคล้องกับตัวแปรที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอไว้ 9 ด้าน คือ 1) ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ 2) ด้านชีวิตครอบครัว 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง 5) ด้านความรู้และการศึกษา 6) ด้านสุขภาพอนามัย 7) ด้านสภาพแวดล้อม 8) ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม

ตัวแปร

ตัวแปรซึ่งเป็นเครื่องมือตัวชี้วัดความสุขของประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้ทำการศึกษาโดยผ่านตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อระดับความสุขของประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เกิดความสุ่มมี 9 ด้าน คือ

1. ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ โดยดูจากจำนวนคนยากจนและจำนวนคนที่มีเงิน ถ้าจำนวนคนที่ยากจนมีมากกว่าคนที่มีเงิน คนยากจนก็จะเดือดร้อน ไม่มีงานทำ ก่อปัญหา

อาชญากรรม สังคมไม่ดี ถ้าความแตกต่างของกลุ่มคนที่เจอกับกลุ่มคนที่รวยไม่มาก ถือว่า มีการกระจายรายได้ ถ้ามีสัดส่วนคนจนต่อคนรวยเกิน 7 เท่า ถือว่ามีการกระจายได้น้อยมาก

2. ด้านชีวิตครอบครัว ต้องมีความเป็นครอบครัว และความอบอุ่นในครอบครัว โดยดูจากอัตราการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เพราะหากเรามีบ้าน ก็จะนำมาซึ่งความอบอุ่น การที่คนเรามีที่นอน อย่างน้อยอุ่นกาย ก็จะทำให้อุ่นใจได้ด้วย เพราะพ่อแม่ลูกอยู่ด้วยกันได้ ส่วนการวัดความอบอุ่น ก็วัดได้จากการที่พ่อแม่ลูกมีเวลาอยู่ด้วยกัน วัดจากอัตราการหย่าร้าง เป็นต้น

3. ด้านการมีสาธารณูปโภค โดยดูจากโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงและกระจายความเจริญอย่างทั่วถึงไปสู่ภูมิภาค เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะทำให้ชาวบ้านในชนบทอยู่กับที่ไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน ลูกหลานก็ไม่ต้องย้ายที่เรียนหนังสือ รวมถึงหากระบบขนส่งดีขึ้น เดินทางได้สะดวกก็จะสามารถขนส่งผลิตได้รวดเร็ว ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวก็มากขึ้นด้วย โครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการกระจายความเจริญ ลดความเหลื่อมล้ำ คนไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน ไม่ต้องแยกกันอยู่ ทำให้ครอบครัวอบอุ่น

4. ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง เพราะคนต้องมีงานทำจึงจะไม่เคັงคว้าง และงานนั้นต้องเป็นงานที่ถูกต้อง เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ จึงจะทำให้มีความสุข สรุปก็คือ 1. ต้องมีงานทั่วถึง และ 2. ต้องมีงานเหมาะสมกับศักยภาพ

5. ด้านความรู้และการศึกษา คือ การมีความรู้ ที่ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และความรู้ดังกล่าวต้องทำให้เกิดการพัฒนาตัวเองได้ ทำให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการงานอาชีพของตัวเอง ช่วยยกระดับรายได้ให้มากขึ้นได้ สามารถหารายได้ได้มากขึ้น

6. ด้านสุขภาพอนามัย โดยคนเราจะมีความสุขได้ก็ต้องปราศจากโรคภัย อโรคยา ปรมา ลาภา ความไม่โรคเป็นลาภอันประเสริฐ คือ ต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดี เจ็บป่วยน้อย มีชีวิตที่ยืนยาว และแข็งแรงพอ มีความเป็นธรรมในระบบสาธารณสุข การวัดก็จะดูที่อัตราการอยู่รอดของเด็กเกิดใหม่ สัดส่วนประชากรที่ไม่เจ็บป่วยต่อปี สัดส่วนของประชากรที่ไม่เจ็บป่วยต่อปี สัดส่วนของประชากรที่มีหลักประกัน สุขภาพที่เหมาะสม รวมถึงปริมาณสารพิษตกค้างในอาหาร นอกจากนี้ปริมาณคนกินเหล้า สูบบุหรี่ ก็ต้องลดลงด้วย

7. ด้านสภาพแวดล้อม โดยจะดูจากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สัดส่วนของคนที่มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มีน้ำประปาใช้ มีแหล่งน้ำเพียงพอ มีขยะต่อประชากรน้อย

8. ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยจะดูจากความร่วมมือของประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาของหน่วยงานท้องถิ่น ว่าประชาชนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด มีความโปร่งใสในการทำงาน มีการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานท้องถิ่น

2. ประเภทของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเพื่อทำการศึกษาวิจัยจากข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลปัจจัยด้านความสุขของประชาชน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส.จำนวน 45 คน ที่มีภาวะความเป็นผู้นำของครอบครัว ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

4. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด (open-ended and closed-ended) จำนวน 1 ชุด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจากสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

2. แบบสอบถามมี 3 ส่วน

2.1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพภาพในครอบครัว

2.2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยความสุขของประชาชน แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้
- 2) ด้านชีวิตครอบครัว
- 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค

- 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง
- 5) ด้านความรู้และการศึกษา
- 6) ด้านสุขภาพอนามัย
- 7) ด้านสภาพแวดล้อม
- 8) ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม

2.3 คำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะการพัฒนาที่ต้องการให้หน่วยงานท้องถิ่นพัฒนาในการเสริมสร้างความสุขของประชาชนโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

นำต้นแบบของแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินเพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แบบสอบถามต่อไป (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552)

โดยมีการให้คะแนนข้อคำถามในแต่ละข้อดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จริง
- 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หลังจากนั้นก็ได้ใช้ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC)

$$\text{ตามสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หากดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถาม ข้อนั้น มีความเที่ยง สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ หากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าน้อยกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามข้อนั้นต้องตัดทิ้ง เพราะไม่สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วนำฉบับร่างไปทดสอบกับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน แล้วจึงนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยจะมีการกำหนดคะแนนของคำถามแต่ละข้อเพื่อสะดวกในการประมวลผลข้อมูล

ระดับความสับสนแบ่ง ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

น้อยที่สุด	เท่ากับ	1 คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3 คะแนน
มาก	เท่ากับ	4 คะแนน
มากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน

จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาเปรียบเทียบกับระดับน้ำหนักคะแนน 5 ระดับที่ได้จากค่าพิสัย (Range) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าพิสัย (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ดังนั้น คะแนนเฉลี่ย 1 – 1.80	เท่ากับ ระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	เท่ากับ ระดับน้อย
2.61 – 3.40	เท่ากับ ระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	เท่ากับ ระดับมาก
4.21 – 5.00	เท่ากับ ระดับมากที่สุด

5. เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ข้อมูลแบบสอบถาม โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คำถามปลายเปิดนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา และเขียน รายงานการศึกษาแบบพรรณนา

6. การประมวลผลข้อมูล

ในการประมวลผลข้อมูลจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาประเมินผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window

จากกรอบแนวคิด จะใช้กรอบแนวคิดในการกำหนดปัจจัยที่ใช้วัดระดับความสุขของประชาชนในสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี 9 ด้าน คือ 1) ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ 2) ด้านชีวิตครอบครัว 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง 5) ด้านความรู้และการศึกษา 6) ด้านสุขภาพอนามัย 7) ด้านสภาพแวดล้อม 8) ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม และประมวลผลข้อมูลจะใช้ข้อมูลที่ได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window เมื่อได้ผลการประเมินข้อมูลแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนาของหน่วยงานท้องถิ่น ที่จะทำให้ประชาชนเกิดความสุขมากขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี จากการวัดความสุขของสมาชิกธนาคารต้นไม้ 45 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและ นำเสนอผลการศึกษาเป็นส่วน ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ เงินออม ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพภาพในครอบครัว

ส่วนที่ 2 ระดับความสุขของประชาชน 9 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้
- 2.2 ด้านชีวิตครอบครัว
- 2.3 ด้านการมีสาธารณูปโภค
- 2.4 ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง
- 2.5 ด้านความรู้และการศึกษา
- 2.6 ด้านสุขภาพอนามัย
- 2.7 ด้านสภาพแวดล้อม
- 2.8 ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- 2.9 ด้านเศรษฐกิจโดยรวม

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ

จากการสำรวจและสอบถามข้อมูลสมาชิกธนาคารต้นไม้จำนวน 45 คน แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม แสดงเป็นจำนวนและร้อยละของชุมชนบ้านถ้ำเสือ ดังนี้ (ตารางที่ 2)

1. เพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7
2. ช่วงอายุ 20-35 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ช่วงอายุ 36-50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ช่วงอายุ 51-65 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และช่วงอายุ 66 ปี ขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3
3. สถานภาพ โสด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 สมรส จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6 หม้าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และหย่าร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

4. ระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ระดับประถมศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

5. อาชีพ ค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 เกษตรกร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 รับจ้างทั่วไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และธุรกิจส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

6. ระดับรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ระดับรายได้ 5,000–10,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 ระดับรายได้ 10,000–20,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ระดับรายได้ 20,000–30,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ระดับรายได้ 30,000–40,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และระดับรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

7. ศาสนา นับถือศาสนาพุทธ 45 คน คิดเป็นร้อยละ 100

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีสมาชิก 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 มีสมาชิก 2 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 มีสมาชิก 3 คน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีสมาชิก 4 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 มีสมาชิก 5 คน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และมีสมาชิกมากกว่า 5 คน ขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4

9. สถานภาพในครอบครัว เจ้าบ้าน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 บิดา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 มารดา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และผู้อาศัย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม แสดงเป็นจำนวนและร้อยละของชุมชนบ้านถ้ำเสือ

รายการข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	15	33.3
1.2 หญิง	30	66.7
2. ช่วงอายุ		
2.1 อายุ 20-35 ปี	9	20.0
2.2 อายุ 36-50 ปี	15	33.3
2.3 อายุ 51-65 ปี	15	33.3
2.4 อายุ 66 ปี ขึ้นไป	6	13.3

รายการข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	8	17.8
3.2 สมรส	34	75.6
3.3 หม้าย	2	4.4
3.4 หย่าร้าง	1	2.2
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ไม่มีการศึกษา	2	4.4
4.2 ระดับประถมศึกษา	23	51.1
4.3 ระดับมัธยมศึกษา	14	31.1
4.4 ระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญา	4	8.9
4.5 ระดับปริญญาตรี	2	4.4
5. อาชีพ		
5.1 ค้าขาย	5	11.1
5.2 เกษตรกร	32	71.1
5.3 รับจ้างทั่วไป	5	11.1
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	3	6.7
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	5	11.1
6.2 5,000 – 10,000 บาท	16	35.6
6.3 10,000 – 20,000 บาท	11	24.4
6.4 20,000 – 30,000 บาท	7	15.6
6.5 30,000 – 40,000 บาท	4	8.9
6.6 40,000 บาท ขึ้นไป	2	4.4
7. ศาสนา		
7.1 พุทธ	45	100
8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
8.1 1 คน	1	2.2
8.2 2 คน	5	11.1
8.3 3 คน	9	20.0
8.4 4 คน	12	26.7
8.5 5 คน	7	15.6

รายการข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
8.6 มากกว่า 5 คน ขึ้นไป	11	24.4
9. สถานภาพในครอบครัว		
9.1 เจ้าบ้าน	26	57.8
9.2 บิดา	1	2.2
9.3 มารดา	4	8.9
9.4 ผู้อาศัย	14	31.1

2. ระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ

จากการสำรวจและสอบถามข้อมูลสมาชิกธนาคารต้นไม้จำนวน 45 คน แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ ในด้านต่าง ๆ 9 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสื่อด้านสุขภาพอนามัย

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านสุขภาพอนามัย								
1. สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง	0	4.4	24.4	28.9	42.2	มาก	4.08	0.925
2. สมาชิกในครอบครัวสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐได้อย่างถูกต้อง	2.2	0	33.3	33.3	31.1	มาก	3.91	0.925
3. ครอบครัวของท่านมีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม	4.4	0	26.7	42.2	26.7	มาก	3.86	0.967
4. ครอบครัวของท่านมีภาวะโภชนาการที่ดี (ได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่)	0	0	8.9	20.0	71.1	มากที่สุด	4.62	0.649
5. ครอบครัวของท่านรู้จักดูแลสุขภาพเบื้องต้นมากกว่าที่จะพึ่งสถานบริการด้านสุขภาพ	0	0	20.0	37.8	42.2	มากที่สุด	4.22	0.765
6 ครอบครัวของท่านได้ออก	0	2.2	24.4	31.1	42.2	มาก	4.13	0.868

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านสุขภาพอนามัย								
กำลังกายสม่ำเสมอ								
รวม						มาก	4.13	0.849

จากตารางที่ 3 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.849 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.925
2. สมาชิกในครอบครัวสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐได้อย่างถูกต้อง ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.925
3. ครอบครัวของท่านมีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.967
4. ครอบครัวของท่านมีภาวะโภชนาการที่ดี (ได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่) ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.62 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.649
5. ครอบครัวของท่านรู้จักดูแลสุขภาพเบื้องต้นมากกว่าที่จะพึ่งสถานบริการด้านสุขภาพ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.765
6. ครอบครัวของท่านได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.868

ตารางที่ 4 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านความรู้

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านความรู้								
1. ครอบครัวของท่านยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต	2.2	0	17.8	31.1	48.9	มากที่สุด	4.24	0.908
2. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ	2.2	0	20.0	28.9	48.9	มากที่สุด	4.22	0.926

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านความรู้								
3. สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าขั้นพื้นฐาน	4.4	0	35.6	31.1	28.9	มาก	3.80	1.010
4. สมาชิกในครอบครัวได้ศึกษาในสิ่งที่ตนเองต้องการ	0	4.4	13.3	35.6	46.7	มากที่สุด	4.24	0.856
5. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนมีความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต	0	4.4	11.1	46.7	37.8	มาก	4.17	0.805
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เล่าเรียนสูงสุดตามความสามารถ	0	2.2	26.7	31.1	40.0	มาก	4.08	0.874
7. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	0	0	20.0	37.8	42.2	มากที่สุด	4.22	0.765
8. สมาชิกในครอบครัวมีการเรียนรู้ส่งเสริมวัฒนธรรม และ จารีตประเพณี	0	2.2	15.6	37.8	44.4	มากที่สุด	4.24	0.802
9. ท่านรู้สึกพึงพอใจกับระดับความรู้ของท่าน	0	0	28.9	42.2	28.9	มาก	4.00	0.768
10. ความรู้ทำให้ท่านมีงานทำตรงกับความต้องการ	0	2.2	24.4	42.2	31.1	มาก	4.02	0.811
11. ความรู้ส่งเสริมให้ท่านมีรายได้มากขึ้น	0	8.9	17.8	28.9	44.4	มาก	4.08	0.995
รวม						มาก	4.11	0.865

จากตารางที่ 4 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.865 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. ครอบครัวของท่านยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.908

2. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.926
3. สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าขั้นพื้นฐาน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.010
4. สมาชิกในครอบครัวได้ศึกษาในสิ่งที่ตนเองต้องการ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.856
5. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนมีความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.805
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เล่าเรียนสูงสุดตามความสามารถ ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.874
7. สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.765
8. สมาชิกในครอบครัวมีการเรียนรู้ส่งเสริมวัฒนธรรม และจารีตประเพณี ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.802
9. ท่านรู้สึกพึงพอใจกับระดับความรู้ของท่าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.768
10. ความรู้ทำให้ท่านมีงานทำตรงกับความต้องการ ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.811
11. ความรู้ส่งเสริมให้ท่านมีรายได้มากขึ้น ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.995

ตารางที่ 5 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านชีวิตการทำงาน

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านชีวิตการทำงาน								
1. สมาชิกในครอบครัววัย แรงงานมีงานทำอย่างทั่วถึง	2.2	0	2.2	28.9	66.7	มากที่สุด	4.57	0.753
2. สมาชิกในครอบครัวมีความ มั่นคงและปลอดภัยในการ ทำงาน	0	8.9	15.6	20.0	55.6	มากที่สุด	4.22	1.020

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านชีวิตการทำงาน								
3. สมาชิกในครอบครัวมี สวัสดิการคุ้มครองยามเจ็บป่วย หรือเกษียณอายุ	6.7	4.4	31.1	46.7	11.1	มาก	3.51	0.991
4. สมาชิกในครอบครัวได้ ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และ ค่าตอบแทน	0	2.2	20.0	55.6	22.2	มาก	3.97	0.722
5. ภาพรวมด้านชีวิตการ ทำงาน กับเวลาที่ให้กับ ครอบครัวของท่าน	0	0	20.0	22.2	57.8	มากที่สุด	4.37	0.805
6. ท่านมีความพึงพอใจกับงาน ที่ทำ	0	0	13.3	17.8	68.9	มากที่สุด	4.55	0.724
7. ท่านมีความถนัดและ เชี่ยวชาญในงานที่ทำ	0	0	15.6	31.1	53.3	มากที่สุด	4.37	0.747
รวม						มากที่สุด	4.22	0.823

จากตารางที่ 5 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.823 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัววัยแรงงานมีงานทำอย่างทั่วถึง ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.753
2. สมาชิกในครอบครัวมีความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.02
3. สมาชิกในครอบครัวมีสวัสดิการคุ้มครองยามเจ็บป่วย หรือเกษียณอายุ ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.991
4. สมาชิกในครอบครัวได้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และค่าตอบแทน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.722
5. ภาพรวมด้านชีวิตการทำงาน กับเวลาที่ให้กับครอบครัวของท่าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.805

6. ท่านมีความพึงพอใจกับงานที่ทำ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.724

7. ท่านมีความถนัดและเชี่ยวชาญในงานที่ทำ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.747

ตารางที่ 6 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านรายได้และการกระจายรายได้

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านรายได้และการกระจายรายได้								
1. สมาชิกในครอบครัวของท่านวัยแรงงานมีรายได้ที่เหมาะสม	6.7	8.9	13.3	40.0	31.1	มาก	3.80	1.179
2. ครอบครัวของท่านมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย	8.9	4.4	28.9	37.8	20.0	มาก	3.55	1.139
3. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการออมทรัพย์	0	6.7	35.6	37.8	20.0	มาก	3.71	0.869
4. สมาชิกในครอบครัวของท่านต้องกู้หนี้ยืมสินจากบุคคลอื่นหรือแหล่งทุนอื่น	6.7	11.1	15.6	20.0	46.7	มาก	3.88	1.300
5. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการจุนเจือซึ่งกันและกัน	6.7	2.2	11.1	26.7	53.3	มาก	4.17	1.153
6. สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพที่มั่นคง	6.7	2.2	17.8	26.7	46.7	มาก	4.04	1.166
7. ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน	6.7	0	42.2	8.9	42.2	มาก	3.80	1.198
รวม						มาก	3.85	1.143

จากตารางที่ 6 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านรายได้และการกระจายรายได้ อยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.143 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวของท่านวัยแรงงานมีรายได้ที่เหมาะสม ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.179
2. ครอบครัวของท่านมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.139
3. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการออมทรัพย์ ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.869
4. สมาชิกในครอบครัวของท่านต้องกู้หนี้ยืมสินจากบุคคลอื่นหรือแหล่งทุนอื่น ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.300
5. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการจุนเจือซึ่งกันและกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.153
6. สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพที่มั่นคง ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.166
7. ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.198

ตารางที่ 7 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านชีวิตครอบครัว

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านชีวิตครอบครัว								
1. สมาชิกในครอบครัวมี กิจกรรมร่วมกัน	6.7	2.2	22.2	13.3	55.6	มาก	4.08	1.221
2. สมาชิกในครอบครัวของ ท่านมีความขัดแย้งต่อกัน	20.0	2.2	20.0	8.9	48.9	มาก	3.64	1.583
3. สมาชิกในครอบครัวอาศัย อยู่ร่วมกัน	11.1	2.2	8.9	20.0	57.8	มาก	4.11	1.335
4. สมาชิกในครอบครัวได้ ปรึกษาปัญหาร่วมกัน	8.9	0	20.0	26.7	44.4	มาก	3.97	1.215
5. สมาชิกในครอบครัวได้ ร่วมกันวางแผนอนาคต	11.1	6.7	17.8	28.9	35.6	มาก	3.71	1.324
6. สมาชิกในครอบครัวมี ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนใน	6.7	0	4.4	22.2	66.7	มากที่สุด	4.42	1.076

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านชีวิตครอบครัว								
ชุมชน								
7. สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติกิจทางศาสนาและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน	6.7	0	6.7	22.2	64.4	มากที่สุด	4.37	1.093
8. ท่านรู้สึกมีความสุขเมื่อครอบครัวมีเวลาอยู่พร้อมกัน	6.7	0	4.4	20.0	68.9	มากที่สุด	4.44	1.077
9. ท่านมีความพึงพอใจกับที่อยู่อาศัยของท่าน	0	0	15.6	26.7	57.8	มากที่สุด	4.42	0.753
10. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิตครอบครัว	6.7	0	11.1	28.9	53.3	มากที่สุด	4.22	1.105
11. ท่านรู้สึกถึงความอบอุ่นในครอบครัวของท่าน	6.7	0	8.9	31.1	53.3	มากที่สุด	4.24	1.090
12. ในครอบครัวของท่านมีความรักความผูกพันต่อกัน	6.7	0	4.4	17.8	71.1	มากที่สุด	4.46	1.078
รวม						มาก	4.17	1.162

จากตารางที่ 7 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านชีวิตครอบครัว อยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.162 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.221

2. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความขัดแย้งต่อกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.583

3. สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.335

4. สมาชิกในครอบครัวได้ปรึกษาปัญหาาร่วมกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.215

5. สมาชิกในครอบครัวได้ร่วมกันวางแผนอนาคต ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.219

6. สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.076

7. สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติกิจทางศาสนาและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.093

8. ท่านรู้สึกมีความสุขเมื่อครอบครัวมีเวลาอยู่พร้อมกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.077

9. ท่านมีความพึงพอใจกับที่อยู่อาศัยของท่าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.753

10. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.105

11. ท่านรู้สึกถึงความอบอุ่นในครอบครัวของท่าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.090

12. ในครอบครัวของท่านมีความรักความผูกพันต่อกัน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.078

ตารางที่ 8 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต								
1. ครอบครัวของท่านมีที่อยู่อาศัยมั่นคงและแข็งแรง	6.7	0	17.8	22.2	53.3	มาก	4.15	1.147
2. ครอบครัวของท่านมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน	0	0	2.2	11.1	86.7	มากที่สุด	4.84	0.424
3. ครอบครัวของท่านมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	0	0	22.2	24.2	53.3	มากที่สุด	4.31	0.820
4. ครอบครัวท่านได้รับการสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ เป็นอย่างดี	0	13.3	35.6	31.1	20.0	มาก	3.57	0.965
5. ท่านมีความรู้สึกว่าทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของท่านมีพอเพียงกับชุมชน	0	0	6.7	48.9	44.4	มากที่สุด	4.37	0.613

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต								
6. ทรัพยากรตามธรรมชาติใน ชุมชนของท่านมีความสมบูรณ์	0	2.2	6.7	42.2	48.9	มากที่สุด	4.37	0.716
7. ท่านพึงพอใจกับระบบการ กำจัดขยะในปัจจุบัน	17.8	0	40.0	26.7	15.6	ปานกลาง	3.22	1.259
8. ในชุมชนของท่านมีการ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากน้อย เพียงใด	6.7	0	48.9	22.2	22.2	มาก	3.53	1.057
9 .ในชุมชนของท่านเมื่อมี ปัญหามักแก้ปัญหาแบบถ้อยที ถ้อยอาศัย	6.7	6.7	28.9	42.2	15.6	มาก	3.53	1.057
10. ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมตัวกัน เป็นปึกแผ่น มีการพัฒนาจิตสำนึก	0	0	37.8	44.4	17.8	มาก	3.80	0.726
11. มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อ สร้างภูมิปัญญาต่าง ๆ เพื่อ สนองความต้องการของชุมชน	4.4	0	22.2	24.2	48.9	มาก	4.13	1.057
รวม						มาก	3.98	0.894

จากตารางที่ 8 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.894 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. ครอบครัวของท่านมีที่อยู่อาศัยมั่นคงและแข็งแรง ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.147

2. ครอบครัวของท่านมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.424

3. ครอบครัวของท่านมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.820

4. ครอบครัวท่านได้รับการสาธารณสุขปกเษ และสาธารณสุขการ เป็นอย่างดี ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.965

5. ท่านมีความรู้สึกว่ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของท่านมีพอเพียงกับชุมชน ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.613

6. ทรัพยากรตามธรรมชาติในชุมชนของท่านมีความสมบูรณ์ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.716

7. ท่านพึงพอใจกับระบบการกำจัดขยะในปัจจุบัน ระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.259

8. ในชุมชนของท่านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.057

9. ในชุมชนของท่านเมื่อมีปัญหา มักแก้ปัญหาแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.057

10. ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมตัวกันเป็นปึกแผ่น มีการพัฒนาจิตสำนึก ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.726

11. มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิปัญญาต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.057

ตารางที่ 9 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านการมีสาธารณูปโภค

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านการมีสาธารณูปโภค								
1. ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพถนนในตำบล	2.2	4.4	24.4	33.3	35.6	มาก	3.95	0.998
2. ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพถนนในตำบล	6.7	8.9	15.6	24.4	44.4	มาก	3.91	1.258
3. ท่านรู้สึกพอใจกับถนนที่เชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน	11.1	4.4	20.0	20.0	44.4	มาก	3.82	1.353
4. ท่านรู้สึกพอใจกับระบบประปาในตำบล	95.6	2.2	0	0	2.2	น้อยที่สุด	1.11	0.611
5. ท่านรู้สึกพอใจในการบริหารงานของระบบประปาในตำบล	82.2	0	6.70	2.2	8.9	น้อยที่สุด	1.11	0.438
6. ระบบประปาในตำบลมีน้ำเพียงพอตลอดปี	6.7	22.2	37.8	28.9	4.4	น้อยที่สุด	1.55	1.271
รวม						น้อย	2.57	0.988

จากตารางที่ 9 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านการมีสาธารณูปโภค อยู่ใน
ระดับน้อย ด้วยค่าเฉลี่ย 2.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.988 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพถนนในตำบล ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.95
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.998
2. ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพถนนในตำบล ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.91
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.258
3. ท่านรู้สึกพอใจกับถนนที่เชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วย
ค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.353
4. ท่านรู้สึกพอใจกับระบบประปาในตำบล ระดับความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย
1.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.611
5. ท่านรู้สึกพอใจในการบริหารงานของระบบประปาในตำบล ระดับความสุขอยู่ในระดับน้อย
ที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 1.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.438
6. ระบบประปาในตำบลมีน้ำเพียงพอตลอดปี ตำบล ระดับความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ด้วยค่าเฉลี่ย 1.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.271

ตารางที่ 10 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านการบริหารจัดการที่ดี

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านการบริหารจัดการที่ดี								
1. ท่านพึงพอใจกับการบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด	6.7	22.2	37.8	28.9	4.4	ปานกลาง	3.02	0.988
2. ภาพรวมการทำงานของพนักงานและผู้บริหารของหน่วยงานในท้องถิ่น ยึดหลักคุณธรรม มากน้อยเพียงใด	6.7	11.1	44.4	35.6	2.2	ปานกลาง	3.15	0.903
3. การทำงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มีความโปร่งใส มาก	4.4	6.7	48.9	35.6	4.4	ปานกลาง	3.28	0.842

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านการบริหารจัดการที่ดี								
น้อยเพียงใด								
4. ครอบครัวของท่านมีส่วนร่วม กับหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด	0	4.4	26.7	28.9	40.0	มาก	4.04	0.928
5. การบริหารงานของ หน่วยงานในท้องถิ่น มีความ คุ้มค่า มากน้อยเพียงใด	4.4	2.2	44.4	42.2	6.7	มาก	3.44	0.840
รวม						ปานกลาง	3.38	0.900

จากตารางที่ 10 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านการบริหารจัดการที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.900 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. ท่านพึงพอใจกับการบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.988

2. ภาพรวมการทำงานของพนักงานและผู้บริหารของหน่วยงานในท้องถิ่น ยึดหลักคุณธรรม มากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.903

3. การทำงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มีความโปร่งใส มากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.842

4. ครอบครัวของท่านมีส่วนร่วม กับหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.928

5. การบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มีความคุ้มค่า มากน้อยเพียงใด ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.840

ตารางที่ 11 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้าเสียด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม

คำถาม	ระดับความสุข (ร้อยละ)					ระดับ ความสุข	ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยง
	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก			

	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			มาตรฐาน
ด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม								
1. ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นไปตามที่ท่านต้องการ	4.4	13.3	55.6	20.0	6.7	ปานกลาง	3.11	0.884
2. ราคาพืชผลทางการเกษตร ของท่านในปัจจุบันเป็นไป ตามที่ต้องการ	17.8	26.7	33.3	17.8	4.4	ปานกลาง	2.64	1.111
3. มีการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจดีและมีเสถียรภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้	8.9	6.7	35.6	17.8	31.1	มาก	3.55	1.253
รวม						ปานกลาง	3.10	1.082

จากตารางที่ 11 แสดงระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม อยู่ใน
ระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.082 ผลการประเมิน เป็นดังนี้

1. ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นไปตามที่ท่านต้องการ ระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง
ด้วยค่าเฉลี่ย 3.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.884

2. ราคาพืชผลทางการเกษตรของท่านในปัจจุบันเป็นไปตามที่ต้องการ ระดับความสุขอยู่ใน
ระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 2.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.111

3. มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดีและมีเสถียรภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ระดับ
ความสุขอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.253

บทที่ 5

สรุป วิจัยรณผล ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ระดับความสุขของสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส.ในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงระดับความสุขของประชาชนที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในพื้นที่บ้านถ้ำเสือ มีระดับความสุขทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมาก

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง "ความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี" มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ 2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำเสือ

หน่วยในการวิเคราะห์ศึกษาค้นคว้าคือ สมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ สามารถสื่อสารกับผู้วิจัยได้ และให้ความร่วมมือ ในการวิจัยตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาค้นคว้ามี 2 ตัวแปรคือตัวแปรทั่วไปของบุคคล 2) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับระดับความสุข ทั้ง 9 ด้าน 1) ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ 2) ด้านชีวิตครอบครัว 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง 5) ด้านความรู้และการศึกษา 6) ด้านสุขภาพอนามัย 7) ด้านสภาพแวดล้อม 8) ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม

ในการประเมินระดับความสุขของประชาชนผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวัดดัชนีชี้วัดความสุขที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดซึ่งแยกเป็น 9 ด้าน คือ 1) ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ 2) ด้านชีวิตครอบครัว 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง 5) ด้านความรู้และการศึกษา 6) ด้านสุขภาพอนามัย 7) ด้านสภาพแวดล้อม 8) ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม เป็นกรอบในการสร้างตัวชี้วัดระดับความสุขของประชาชนที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลปฐมภูมิได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ข้อมูลปฐมภูมิได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลปัจจัยด้านความสุขของประชาชนซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยผลการศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความสุขของสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่ บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรี พิจารณาในแต่ละด้านได้ผลดังนี้

จากผลการศึกษาความสุขของสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่บ้าน ถ้ำเสือ จำนวน 45 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 66.70 ช่วงอายุ 36-50 ปี ร้อยละ 33.33 สถานภาพ สมรส ร้อยละ 75.60 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 51.10 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 71.10 รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 35.6

ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับระดับความสุขของประชาชน 9 ด้าน 1) ด้านการมีรายได้และการ กระจายรายได้ 2) ด้านชีวิตครอบครัว 3) ด้านการมีสาธารณูปโภค 4) ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง 5) ด้านความรู้และการศึกษา 6) ด้านสุขภาพอนามัย 7) ด้านสภาพแวดล้อม 8) ด้านการบริหารจัดการที่ ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 9) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัย สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับความสุขต่อ รู้สึกสบายใจในสุขภาพ รู้สึกถึง ความเป็นธรรมในระบบสาธารณสุข มีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม มีการออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถดูแลสุขภาพเบื้องต้นได้และได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่มีระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความรู้ สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับความสุขต่อ รู้สึกพึงพอใจการเข้าถึงการศึกษาขั้น พื้นฐานของรัฐ ได้ศึกษาในสิ่งที่ตนเองต้องการ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีระดับความสุขอยู่ ในระดับมากที่สุด ส่วนโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนสูงสุดตามความสามารถในระดับที่สูงกว่าขั้น พื้นฐานมีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก รู้สึกพึงพอใจการเรียนรู้ส่งเสริมวัฒนธรรม และจารีตประเพณี ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต มีระดับความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด พึงพอใจกับระดับความรู้ ได้ทำงานตรงกับความต้องการ และความรู้ส่งเสริมให้ ทานมีรายได้มากขึ้น มีระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการมีงาน สมาชิกธนาคารต้นไม้มีความสุขพึงพอใจกับงานที่ทำ มีความถนัดและความ เชี่ยวชาญในงานที่ทำ มีความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน ในครอบครัววัยแรงงานมีงานทำอย่าง ทั่วถึงรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจสวัสดิการคุ้มครองยามเจ็บป่วย หรือเกษียณอายุ และค่า ตอบแทน มีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก พึงพอใจต่อชีวิตการทำงานกับเวลาที่ให้กับครอบครัว มี ความถนัดและเชี่ยวชาญ พึงพอใจกับงานที่ทำ ระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ สมาชิกธนาคารต้นไม้มีความสุขระดับมากต่อ ความรู้สึกพึงพอใจกับฐานะ ความเป็นอยู่ รายได้พอเพียงกับความจำเป็นที่ต้องใช้จ่าย การเงินซึ่ง

กันและกันในครอบครัว และมีรายได้เหลือเพื่อการออมทรัพย์ที่อยู่ระดับมาก ส่วนการกู้หนี้ยืมสินจากบุคคลอื่นหรือแหล่งทุนอื่น มีความสุขอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านชีวิตครอบครัว สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับความสุขมากที่สุดต่อเมื่อครอบครัวมีเวลาอยู่ร่วมกัน รู้สึกถึงความอบอุ่นในครอบครัว ได้มีกิจกรรมร่วมกัน และในครอบครัวมีความรักความผูกพันต่อกันและมีความพึงพอใจกับที่อยู่อาศัย มีการได้ปรึกษาปัญหาร่วมกันอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ได้ร่วมปฏิบัติกิจทางศาสนาและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน มีระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านสภาพแวดล้อม สมาชิกธนาคารต้นไม้มีแต่ความสุขมากที่สุดต่อรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอาศัยอยู่ในชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมีความสมบูรณ์ พึงพอใจกับระบบการจัดการขยะในปัจจุบันมีระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรู้สึกว่าในชุมชนมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเมื่อมีปัญหาในชุมชนแก้ไขปัญหาแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยระดับความสุขอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีสาธารณูปโภค สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับสุขระดับมากต่อความพึงพอใจกับระบบขนส่งในตำบล พึงพอใจกับสภาพถนนในตำบลถนนเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน แต่ไม่พึงพอใจกับระบบประปาในตำบล เพราะความล่าช้าในการดำเนินการสร้างระบบประปา ซึ่งตอนนี้ต้องใช้น้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี มีความสุขอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับความสุขต่อการบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่นความโปร่งใสในการบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น และรู้สึกพึงพอใจกับการทำงานของพนักงานและผู้บริหารในท้องถิ่น มีความสุขอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

ด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม สมาชิกธนาคารต้นไม้มีระดับความสุขต่อ ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และราคาพืชผลทางเกษตร มีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขของสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 9 ด้าน ได้ผลดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่าระดับความสุขของประชาชนในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน มีความสุขอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน มีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน และมีความสุขในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน เมื่อเฉลี่ยรวมแล้วระดับความสุขอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.72) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบระดับความสุขทั้ง 9 ด้าน ของสมาชิกของชุมชนบ้านถ้ำเสือ

	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความสุข
ด้านสุขภาพอนามัย	0.849	4.13	มาก
ด้านความรู้และการศึกษา	0.865	4.11	มาก
ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง	0.823	4.22	มากที่สุด
ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้	1.143	3.85	มาก
ด้านชีวิตครอบครัว	1.162	4.17	มาก
ด้านสภาพแวดล้อม	0.894	3.98	มาก
ด้านการมีสาธารณูปโภค	0.988	2.57	น้อย
ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	0.900	3.38	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจโดยรวม	1.082	3.10	ปานกลาง
รวม	8.706	3.72	มาก

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย สมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

2.1 อภิปรายผลจากผลการศึกษาวิจัยสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่ บ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ประชาชนยังคงใช้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมอยู่มาก เพราะมีข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง ทำให้การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมมีน้อย ประชาชนพึ่งพาอาศัยกัน และส่วนใหญ่มักเป็นเครือญาติกัน ทำให้ผลการวัดระดับความสุขของประชาชน เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า มีรับความสุขด้านชีวิตครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึงด้านสุขภาพอนามัย ด้านความรู้และการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชนอยู่ในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีสาธารณูปโภคอยู่ในระดับน้อย เมื่อเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่า ความสุขของประชาชนส่วนใหญ่มีความสุขอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผลของการสั้น ๆ ในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการมีรายได้และการกระจายรายได้ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าประชาชนมีความสุขอยู่ในระดับมาก เป็นไปได้ว่าประชาชนในเขตพื้นที่บ้าน

ถ้าเสีย ยังไม่มีการแข่งขันทางมากนัก เพราะการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยว เพิ่งเริ่มเป็นที่รู้จัก และเป็นที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทำให้ประชาชน สามารถประกอบอาชีพได้เรื่องกว่า 1 อาชีพต่อครัวเรือน ด้านชีวิตครอบครัว ประชาชนมีระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะประชาชนใช้วิถีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย สิ่งส่งผลต่อความรู้สึกมีน้อย เพราะประชาชนในพื้นที่นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำร่วมกันกับคนภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีเวลาอยู่พร้อมกันมีความอบอุ่นในครอบครัว มีเวลาให้กับครอบครัวเต็มที่ อีกครึ่งส่วนใหญ่ประชากรในเขตพื้นที่บ้านถ้าเสีย มักเป็นเครือญาติกัน ด้านการมีสาธารณูปโภค ประชาชนมีระดับความสุขอยู่ในระดับน้อย สาเหตุมาจากระบบน้ำประปา ยังไม่มีในชุมชน ทำให้ประชาชนมีความลำบากเรื่องการหาน้ำมาใช้ให้เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งตอนนี้ประชาชนใช้น้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี ด้านการมีงานทำอย่างทั่วถึง ประชาชนมีแล้วความสุขในระดับมาก เนื่องจากประชาชนมีงานทำที่หลากหลายอาชีพ อย่างอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย ทำสวน ในครอบครัวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพมากกว่า 2 อาชีพ หากครอบครัวมีวัยแรงงานหลายคนทำให้มีแรงงานสามารถทำงานที่มาจนเจอครอบครัว ด้านความรู้และการศึกษาประชาชนมีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ที่ผ่านมามีประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยส่วนใหญ่จะสนับสนุนให้บุตรหลานได้เล่าเรียนสูงสุดเท่าที่ความรู้ความสามารถของบุตรหลาน แต่ติดปัญหาที่หากต้องการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต้องศึกษาต่อนอกพื้นที่ การไปศึกษานอกพื้นที่ในการเดินทางต้องใช้รถประจำทางในการเดินทาง ทำให้เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายและการเสียเวลาการเดินทางไปด้วย ด้านสุขภาพอนามัยประชาชนมีความสุขอยู่ในระดับมาก เพราะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในเขตพื้นที่บ้านถ้าเสียมีความเข้มแข็งมีการแบ่งงานกันทำและเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีระบบหลักประกันสุขภาพระดับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเอาพื้นที่ให้ความรู้ในการป้องกันตนเองและคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมี อสม. ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ที่ได้มอบหมายจากโรงพยาบาล ด้านสภาพแวดล้อม ประชาชนมีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก เพราะทรัพยากรธรรมชาติมีความสมบูรณ์อยู่มาก เพราะหมู่บ้านถ้าเสียมีทำเลที่ตั้งติดกับแหล่งน้ำ และมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และไม่มีเรื่องลักทรัพย์ คนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน แต่ในการจัดการระบบกำจัดขยะในปัจจุบันไม่มี ทำให้ประชาชนต้องจำกัดกันเอง ด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชนมีความสุขในระดับปานกลาง ในการจัดการของหน่วยงานในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในท้องถิ่น แต่งตั้ง ควรให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจรับทุกโครงการเพื่อเกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน การประชาสัมพันธ์และเคลื่อนที่ไปยังหมู่บ้านควรมีความรวดเร็วมากขึ้น และควรชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนได้รับทราบในระบบการจัดการบริหารของหน่วยงานในท้องถิ่นมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมอาชีพที่สามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์จากอาชีพที่มีอยู่มากในตำบล เพื่อเป็นการกระจายรายได้และส่งเสริมให้มีเงินทำอย่างทั่วถึง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ให้เป็นถนนที่ได้มาตรฐานมีความกว้างเพียงพอต่อการสัญจรในท้องถิ่น และจัดการระบบน้ำให้เข้าถึงในพื้นที่ที่ยังไม่มีระบบน้ำประปา
3. หน่วยงานในท้องถิ่นควรมีในการกำจัดขยะเพื่อให้มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดและสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนและผู้ประกอบการได้
4. หน่วยงานในท้องถิ่นควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และเคลื่อนไปยังหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบจัดการบริหารของหน่วยงานในท้องถิ่น

ปัญหา/อุปสรรค

1. สมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลเดิม บางรายได้เปลี่ยนกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน หรือมีการยกเลิกเป็นสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส.
2. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ต้องทำให้ช่วงเวลาที่เกษตรกรว่างจากการทำงานเท่านั้น ทำให้ต้องลงพื้นที่ในช่วงเวลาค่ำ และต้องพักค้างในหมู่บ้าน และสมาชิกบางรายได้ไม่อยู่ในพื้นที่
3. ยังมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกของเครือข่ายธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. อยู่เสมอ รวมถึงการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินด้วย

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2547). **การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตไทยฉบับใหม่**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมชนันท์.
- กรมสุขภาพจิต. (2549). **ความสุขของคนเราเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลัก4ประการ**. [ออนไลน์]. [อ้างเมื่อ 10 มกราคม 2558]. จาก: <http://www.dmh.go.th./main.asp>.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [ออนไลน์] [อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2559]. จาก www.doae.go.th
- เจษฎา สุจริตติการ. (2547). **ความสุขมวลรวมประชาชาติมุ่งสู่กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา**. สำนักพิมพ์สวนเงินมีสา: ศูนย์ฐานฐานศึกษา (แปลจาก Gross National Happiness Towards an Asian Network for New Paradigms for Development by the Center for Buthan Studies).
- ชาลี โกมลสุทธิ. (2549). **หน้าต่างความคิด: ทำเศรษฐกิจพอเพียงให้ดี ดัชนีความสุขจะตามมา** [อ้างเมื่อ 10 มกราคม 2558]. จาก <http://sathai.org/article/003.htm>
- ณัฐฉา ผ่องทวิ. **เศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยความสุข** [ออนไลน์] 2549 [อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2558]. จาก <http://forums.thaieurop.net/viewtopic.php?p=8050&sid=7bo42e00b8c8d132>
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2550). **ธนาคารต้นไม้ พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน**. [ออนไลน์]. [อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2558]
- ประยุทธ์ ปยุตโต. **คู่มือชีวิต**. [ออนไลน์] [ม.ป.ป.] [อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2558]. จาก http://www.budpage.com/bg_32.shtml
- ประสิทธิ์ ทองอุ่น. (2546). **การเสริมสร้างชีวิตให้เป็นสุข**. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.].
- พระสุริยัน ชูช่วย. (2545). **การแสวงหาความสุขและคุณค่าของชีวิต กรณีศึกษาทัศนะกลุ่มคนต่างวัยในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิสนุ พองศรี. (2552). **การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุขภาพการพิมพ์.

พุทธทาสภิกขุ. (2542). **ความสุขสามระดับ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

วิทยากร เชียงกุล. (2548). **ความสุขซื้อไม่ได้ แต่สร้างได้ด้วยตัวเอง**. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (2548). ไขความหมายแห่ง “ความสุข”. **มติชนรายวัน** [วารสารออนไลน์]

[อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2558]. จาก <http://www.hsri.or.th/content.php?articleId=672>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ**

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี

เสี่ยม สัมพันธ์รักษ์. [ออนไลน์] [ม.ป.ป.] [อ้างเมื่อ 14 มกราคม 2559]. จาก [https://www.](https://www.gotoknow.org/posts/393533)

[gotoknow.org/posts/393533](https://www.gotoknow.org/posts/393533)

อภิชัย มงคล, วัชณี หัตถพนม, ภัสรา เชษฐโชติศักดิ์, วรรณประภา ชลอกุล, ละเอียต ปัญโญใหญ่,

สุจิต สุวรรณชีพ. (2544). การศึกษาด้านชีวิตสุขภาพจิตคนไทย. **วารสารสมาคมจิตแพทย์**

แห่งประเทศไทย, 46(2), 20-50.

อีโกฟักส์. (2549). ข้อเสนอจากสภาที่ปรึกษาฯ ด้านชีวิตความสุข-เศรษฐกิจพอเพียง. **ไทยโพสต์**. [ม.

ป.ท.: ม.ป.พ.].

ภาคผนวก

แบบสอบถามประชาชน

เรื่อง ความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี 2559

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการประกอบการรายงานวิจัยเรื่อง “ความสุขของชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี” จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ข้อมูลใด ๆ ที่ท่านให้มาจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา สำนวณและจัดทำดัชนีวัดความสุขของประชาชน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านถ้ำเสือ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลการศึกษานี้เป็นแนวทางในการวัดระดับความสุขของประชาชน รวมทั้งปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้ มิได้มีผลกระทบต่อหน่วยงานหรือบุคคลใด จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลวัดระดับความสุขที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชื่อ.....อายุ.....ปี

ที่อยู่.....

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับตัวท่าน ลงใน ☐

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ อายุ 20-35 ปี ☐ อายุ 36-50 ปี
☐ อายุ 51-65 ปี ☐ อายุ 66 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ไม่มีการศึกษา ☐ ระดับประถมศึกษา ☐ ระดับมัธยมศึกษา
☐ ระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญา ☐ ระดับปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร
☐ ประมง ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ ว่างาน ☐ อื่น ๆ

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ น้อยกว่า 5,000 บาท ☐ 5,000 – 10,000 บาท
☐ 10,000 – 20,000 บาท ☐ 20,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000 – 40,000 บาท ☐ 40,000 บาท ขึ้นไป

7. นับถือศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ พุทธ ☐ คริสต์ ☐ อิสลาม ☐ อื่น ๆ

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ 1 คน ☐ 2 คน ☐ 3 คน ☐ 4 คน
☐ 5 คน ☐ มากกว่า 5 คน ขึ้นไป

9. สถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ เจ้าบ้าน ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลวัดระดับความสุขที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน โดยในแต่ละมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	มีความสุขน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีความสุขน้อย
3	หมายถึง	มีความสุขปานกลาง
4	หมายถึง	มีความสุขมาก
5	หมายถึง	มีความสุขมากที่สุด

คำถาม	ระดับความสุข				
	1	2	3	4	5
1. ด้านสุขภาพอนามัย					
1.1 สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง					
1.2 สมาชิกในครอบครัวสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐได้อย่างถูกต้อง					
1.3 ครอบครัวของท่านมีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม					
1.4 ครอบครัวของท่านมีภาวะโภชนาการที่ดี (ได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่)					
1.5 ครอบครัวของท่านรู้จักดูแลสุขภาพเบื้องต้นมากกว่าที่จะพึ่งสถานบริการด้านสุขภาพ					
1.6 ครอบครัวของท่านได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
2. ด้านความรู้					
2.1 ครอบครัวของท่านยึดหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน					
2.2 สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ					
2.3 สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าขั้นพื้นฐาน					
2.4 สมาชิกในครอบครัวได้ศึกษาในสิ่งที่ตนเองต้องการ					
2.5 สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนมีความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต					
2.6 สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เล่าเรียนสูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน					

2.7 สมาชิกในครอบครัวของท่านทุกคนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง					
2.8 สมาชิกในครอบครัวมีการเรียนรู้ส่งเสริมวัฒนธรรม และจารีตประเพณี					
คำถาม	ระดับความสุข				
	1	2	3	4	5
2.9 ท่านรู้สึกพึงพอใจกับระดับความรู้ของท่าน					
2.10 ความรู้ทำให้ท่านมีงานทำตรงกับความต้องการ					
2.11 ความรู้ส่งเสริมให้ท่านมีรายได้มากขึ้น					
3. ด้านชีวิตการทำงาน					
3.1 สมาชิกในครอบครัววัยแรงงานมีงานทำอย่างทั่วถึง					
3.2 สมาชิกในครอบครัวมีความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน					
3.3 สมาชิกในครอบครัวมีสวัสดิการคุ้มครองยามเจ็บป่วย หรือเกษียณอายุ					
3.4 สมาชิกในครอบครัวได้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และค่าตอบแทน					
3.5 ภาพรวมด้านชีวิตการทำงาน กับเวลาที่ให้กับครอบครัวของท่าน					
3.6 ท่านมีความพึงพอใจกับงานที่ทำ					
3.7 ท่านมีความถนัดและเชี่ยวชาญในงานที่ทำ					
4. ด้านรายได้และการกระจายรายได้					
4.1 สมาชิกในครอบครัวของท่านวัยแรงงานมีรายได้ที่เหมาะสม					
4.2 ครอบครัวของท่านมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย					
4.3 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการออมทรัพย์					
4.4 สมาชิกในครอบครัวของท่านต้องกู้หนี้ยืมสินจากบุคคลอื่นหรือแหล่งทุนอื่น					
4.5 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการจุนเจือซึ่งกันและกัน					
4.6 สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพที่มั่นคง					
4.7 ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน					
5. ด้านชีวิตครอบครัว					
5.1 สมาชิกในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกัน					
5.2 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความขัดแย้งต่อกัน					
5.3 สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกัน					
5.4 สมาชิกในครอบครัวได้ปรึกษาปัญหาาร่วมกัน					

5.5 สมาชิกในครอบครัวได้ร่วมกันวางแผนอนาคต					
5.6 สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน					
คำถาม	ระดับความสุข				
	1	2	3	4	5
5.7 สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติกิจทางศาสนาและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน					
5.8 ท่านรู้สึกมีความสุขเมื่อครอบครัวมีเวลาอยู่พร้อมกัน					
5.9 ท่านมีความพึงพอใจกับที่อยู่อาศัยของท่าน					
5.10 ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิตครอบครัว					
5.11 ท่านรู้สึกถึงความอบอุ่นในครอบครัวของท่าน					
5.12 ในครอบครัวของท่านมีความรักความผูกพันต่อกัน					
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต					
6.1 ครอบครัวของท่านมีที่อยู่อาศัยมั่นคงและแข็งแรง					
6.2 ครอบครัวของท่านมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน					
6.3 ครอบครัวของท่านมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
6.4 ครอบครัวท่านได้รับบริการสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ เป็นอย่างดี					
6.5 ท่านมีความรู้สึกที่ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของท่านมีพอเพียงกับชุมชน					
6.6 ทรัพยากรตามธรรมชาติในชุมชนของท่านมีความสมบูรณ์					
6.7 ท่านพึงพอใจกับระบบการกำจัดขยะในปัจจุบัน					
6.8 ในชุมชนของท่านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากน้อยเพียงใด					
6.9 ในชุมชนของท่านเมื่อมีปัญหา มักแก้ปัญหาแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย					
6.10 ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมตัวกันเป็นปึกแผ่น มีการพัฒนาจิตสำนึก					
6.11 มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิปัญญาต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน					
7. ด้านการมีสาธารณูปโภค					
7.1 ท่านรู้สึกพอใจกับระบบขนส่งในตำบล					
7.2 ท่านรู้สึกพอใจกับสภาพถนนในตำบล					
7.3 ท่านรู้สึกพอใจกับถนนที่เชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน					
7.4 ท่านรู้สึกพอใจกับระบบประปาในตำบล					
7.5 ท่านรู้สึกพอใจในการบริหารงานของระบบประปาในตำบล					

7.6 ระบบประปาในตำบลมีน้ำเพียงพอตลอดปี					
8. ด้านการบริหารจัดการที่ดี					
8.1 ท่านพึงพอใจกับการบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด					
คำถาม	ระดับความสุข				
	1	2	3	4	5
8.2 ภาพรวมการทำงานของพนักงานและผู้บริหารของหน่วยงานในท้องถิ่น ยึดหลักคุณธรรม มากน้อยเพียงใด					
8.3 การทำงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มีความโปร่งใส มากน้อยเพียงใด					
8.4 ครอบคลุมของท่านมีส่วนร่วม กับหน่วยงานในท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด					
8.5 การบริหารงานของหน่วยงานในท้องถิ่น มีความคุ้มค่า มากน้อยเพียงใด					
9. ด้านมิติเศรษฐกิจโดยรวม					
9.1 ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นไปตามที่ท่านต้องการ					
9.2 ราคาพืชผลทางการเกษตรของท่านในปัจจุบันเป็นไปตามที่ต้องการ					
9.3 มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดีและมีเสถียรภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อเสริมสร้างให้ท่านมีความสุขมากที่สุด

1. ด้านสุขภาพอนามัย

.....

.....

.....

2. ด้านความรู้

.....

.....

.....

3. ด้านชีวิตการทำงาน

.....

.....

.....

4. ด้านรายได้และความเพียงพอของรายได้

.....

.....

.....

5. ด้านชีวิตครอบครัว

.....

.....

.....

6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต

.....

.....

.....

7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ

.....
.....
.....
ตารางที่ 13 รายชื่อสมาชิกธนาคารต้นไม้ที่ได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลวัดระดับความสุข
พ.ศ. 2559

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	บ้านเลขที่	ที่อยู่
1	นายสุเทพ พิมพ์ศิริ	8	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
2	นายเกิด ขำทวี	71	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
3	นางสุวรรณา เต็มคอน	15	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
4	นายเรียง ปานแสง	102	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
5	นางบุญมา คำหอม	96	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
6	นางชนิกานต์ กลุวัฒน์	19	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
7	นายณัฐธันธ์ อินมี	8	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
8	นางยัม พงษ์เวียง	22	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
9	นายบุญชู สวดโสม	125	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
10	นางสาวบุษยมาศ นันทวิสุทธิ	113	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
11	นายกิตติพงษ์ อยู่สุข	7	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
12	นายนิยม อยู่สุข	7	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
13	นางวิเชียร หอมกลิ่น	14	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
14	นางสาธิต สาบุตร	42/1	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
15	นางสมนึก บุตรเมือง	129	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
16	นางทองย้อย โหมกพิมาย	58/1	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
17	นายสุบิน ขำทวี	110/1	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
18	นายเชียร ชูช่วย	77	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
19	นางสาวฐิตาภา วัฒนอย	52/2	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
20	นางสมบัติ รุ่งโรจน์	110/1	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
21	นางนภัสสร วงษ์ขยาย	113	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
22	นางนิภา อินมี	159	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
23	นางสัมฤทธิ์ สังข์พวง	87	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
24	นางวรรณ อินมี	8	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
25	นายทิวา สังข์พวง	44	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
26	นายธีระศักดิ์ ปานแสง	111	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	บ้านเลขที่	ที่อยู่
27	นายโนรา อินมี	8	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
28	นางนตยา คงวัฒนา	6	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
29	นายทศ วัฒน้อย	20	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
30	นางพเยาว์ เพิ่มเจริญ	86	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
31	นางพัชรพร บุตรเมือง	61/1	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
32	นางลำไย บุตรเมือง		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
33	นายเพลิน คำหอม	96	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
34	นางบังอร ทองเพ็ญ		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
35	นางสาววิภารัตน์ สาระรักษ์		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
36	นางสาวนุชนารถ ขำทวี	71	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
37	นางวนิดา ปันจักษ์		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
38	นางสาวฉันทนา ปานแสง	102	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
39	นายเริงราศ ปานแสง		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
40	นางนวิรัตน์ อินมี	8	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
41	นางสุนทร ปานแสง	102	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
42	นายสรายุทธ เพิ่มเจริญ		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
43	นางณัฐกานต์ ภาลี		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
44	นางสุภาพร เพิ่มเจริญ		หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
45	นายทวี สังข์พวง	87	หมู่ 3 ต. แก่งกระจาน อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี

ภาพประกอบกิจกรรม

รูปภาพการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความสุขของชาวบ้านถ้ำเสือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	อาจารย์ ดร.มนัญญา ปรียวิษณุภักดี
ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์
ตำแหน่งบริหาร	คณบดี (พ.ศ. 2556–2559) คณบดี (พ.ศ. 2559–ปัจจุบัน)
สถานที่ทำงาน	หน่วยงาน คณะเทคโนโลยีการเกษตร เลขที่ 38 หมู่ 8 ตำบลนาวิ่ง ถนนหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี รหัสไปรษณีย์ 76000 โทรศัพท์ 032-493270 โทรสาร 032-493270

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	พ.ศ.ที่สำเร็จ	สถาบันที่สำเร็จ
ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสัตวบาล	2536	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาโท	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสัตวบาล	2541	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาเอก	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการ เทคโนโลยี	2555	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ประสบการณ์การด้านการวิจัย/งานวิชาการ

- สมรรถภาพการผลิตเปิดเนื้อที่ได้รับอาหารเสริมซีโอโลไฟต์ธรรมชาติ ปี 2544 (ผู้วิจัยหลัก) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกอ. ปี 2544 (ผู้วิจัยหลัก) ตีพิมพ์ในเอกสารเรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 40 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- การใช้เนื้อตาลผงในอาหารไก่ไข่ต่อสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกอ. ปี 2547(ผู้วิจัยหลัก)ตีพิมพ์ในเอกสารเรื่องเติมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 44 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- การใช้เปลือกไข่ไก่ซึ่งเป็นเศษเหลือจากอุตสาหกรรมการทำขนมในจังหวัดเพชรบุรีทดแทนหินปูนในอาหารไก่กระตังต่อสมรรถภาพการผลิตและความผิดปกติของขาได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปี 2547 (ผู้วิจัยหลัก)ตีพิมพ์ในวารสารทวารวดีวิจัยครั้งที่4มหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตก
- สภาวะการเลี้ยงและการตรวจทดสอบโรคบูร์เซลโลซิสพื้นที่ศูนย์การศึกษาและพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2548 (ผู้วิจัยร่วม)
- ศึกษาความหลากหลายของพันธุ์ปลาและภูมิปัญญาในการทำประมงของชาวประมงในเขื่อนแก่งกระจาน ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกอ. ปี 2548(ผู้วิจัยร่วม)
- การศึกษาศักยภาพของสารสกัดจากพืชสมุนไพรแก้วและขี้เหล็กต่อการตายของพยาธิตัวกลมในกระเพาะแพะของวัว*Mecistocirrusdigitatus*.ปี2551ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(ผู้วิจัยหลัก)
- นำเสนองานวิจัย(ภาคโปสเตอร์)งานประชุมวิชาการแห่งชาติครั้งที่ 8 เรื่องการเปรียบเทียบระบบการผลิตมะละกอในจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกอ.(ผู้วิจัยร่วม)
- การศึกษาผลของสารสกัดจากพืชสมุนไพรเมล็ดสะแกนาต่อพยาธิใบไม้ในเลือด"ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกอ. ปี 2555(ผู้วิจัยร่วม)
- นำเสนองานวิจัยระดับนานาชาติ (ภาคโปสเตอร์) เรื่อง “General Appearance of Whoalan (a Thai Native Cattle)” ในงาน The 15th AAAP Animal Science Congress (ผู้วิจัยหลัก)
- บทความวิชาการเรื่องกว่าจะมาเป็นไข่ เรื่องมารู้จักนมแพะกันเถอะ
- เรื่องแนวคิดการจัดการความรู้เรื่องอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับลักษณะที่ปรากฏและการเลี้ยงวัวลาน (โคพื้นเมืองไทย) ในจังหวัดเพชรบุรีโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- การจัดทำคู่มือความรู้เกี่ยวกับวัวลาน 4 เรื่องคือเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัวลาน เรื่องลักษณะทางกายภาพของวัวลาน เรื่องการเลี้ยงวัวลาน เรื่องภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับวัวลาน